

Et nyt dilemma
**MEDICINSK
CANNABIS**

SIDE 36

**KENDT
FORFATTER:
I FORTJENER
MERE I LØN**

SIDE 24

**20
SIDER OM
CORONA**

FAGBLADET FOA

SOCIAL & SUNDHED

VANDT SYGEPLEJERSKERNES RESPEKT PÅ COVID-19-AFSNITTET:

**NU VED
DE HVAD
VI KAN**

SIDE 18

A dramatic scene of a helicopter in flight against a bright blue sky with scattered white clouds. The helicopter is positioned in the upper left, angled towards the right. It is dropping a bucket of water, which is captured mid-fall, creating a large, billowing cloud of white water spray that cascades down towards the bottom left of the frame. The background shows a dense forest of tall, thin evergreen trees, their dark silhouettes contrasting with the lighter sky. The overall composition conveys a sense of urgency and the scale of the firefighting effort.

**DET ER IKKE MULIGT AT HJÆLPE HVOR
SOM HELST OG NÅR SOM HELST.**

rescEU. Du kan regne med Europas beredskabsstyrke.

Når en brand bliver for stor til, at et land selv kan bekæmpe den, træder Den Europæiske Union til og samler sine kræfter. Sammen om at beskytte. Læs mere på ec.europa.eu/echo/

INDHOLD

TEMA
MEDICINSK CANNABIS
SIDE 36

TEMA
CORONA-
HELTENE
SIDE 10

SNAPSHOT
SCLEROSE-
HOSPITAL
SIDE 30

”
**FAKTISK HAR JEG ALDRIG I MIT LIV VÆRET SÅ STOLT
OVER AT VÆRE DANSKER SOM I DE SENESTE MÅNEDER.** SIDE 24-27
HANNE-VIBEKE HOLST
FORFATTER

Chefredaktørens klumme
SIDE 4

Fag og fremtid: Virtual Reality
SIDE 6-7

20 SIDERS TEMA

Coronaheltene

Mød nogle af de medlemmer, der fik vendt op og ned på deres arbejdsliv.

SIDE 8-15

Corona kan koste dig dyrt

SIDE 16-17

De omstillingsparate

Mange har fået nye arbejdsopgaver under coronakrisen.

SIDE 18-23

Interview: Hanne-Vibeke Holst

Forfatteren har været positivt overrasket under coronakrisen.

SIDE 24-27

Striiben: Klumme & debat

SIDE 28-29

Snapshot: Sclerosehospital

SIDE 30-33

Fagligt talt

SIDE 34

TEMA Medicinsk cannabis

Mange savner mere viden om forsøgsordning.

SIDE 36-41

Faglig praksis: Fra 21 til o påbud

SIDE 42-43

Brug FOA: I kamp for tillæg

SIDE 44-45

Kend din ret: Kritisk sygdom

SIDE 46

Dine penge: Trim dine lån

SIDE 48-49

Min vej

SIDE 50

Forskerzonen: Diabetes

SIDE 51

A-kassen: Virksomhedspraktik

SIDE 52

Mad på farten

SIDE 53

Quiz

SIDE 54

Det sker

SIDE 56-57

Kollegakram

SIDE 58

HVAD VI LÆRTE AF CORONAKRISEN

VELKOMMEN | I denne uge er det fire måneder siden, den første dansker blev konstateret smittet med coronavirus. Siden har vi gennemlevet et surrealistisk forår, hvor vi har lært, hvor små og sårbare vi mennesker er, når virussygdomme ruller over vores klode.

Vi har også lært, hvor ekstremt vigtigt det er, at der er styr på – og lagerbeholdning af – værnemidler. Epidemier hører ikke kun fortiden til.

Krisen har bekræftet os i, hvor afgørende det er, at vi har en velfungerende offentlig sektor. Befolket med dygtige mennesker, der har passet deres job – og mere til – også selvom de har stået i ukendte og krævende situationer. Mange har taget et ekstra ansvar, uanset om de var en del af nødberedskabet, skulle arbejde under restriktioner, udlånes til andre funktioner eller genåbne forsigtigt.

Det, vi lærte af krisen, skal vi tage med videre. For nogle har tiden øget fællesskabsfølelsen på jobbet. Ofte på tværs af faggrupper. Andre har oplevet at få mere anerkendelse. Atter andre har været glade for at vise, at de er omstillingsparate eller i stand til at lære andre op. Nogle faggrupper, der tidligere har følt sig overset, har oplevet en større synlighed. De færreste kan i dag være i tvivl om værdien af hygiejnisk rengøring eller værdien af at opdele børn i mindre grupper. Det skal vi ikke smide over bord, når samfundet er oppe i gear igen.

Fagbladet byder i dette nummer på et 20 siders coronatema, hvor vi dels hylder heltene og dels sætter spot på det, vi nu skal holde fast i. ★

Gitte Hejberg

GITTE HEJBERG
ANSV. CHEFREDAKTØR

”

FOR NOGLE HAR
TIDEN ØGET
FÆLLESSKABS-
FØLELSEN PÅ
JOBDET.

@GITTEHEJBERG

TEMA OM
CORONA
SIDE 8-27

HVAD HAR DU SAVNET UNDER CORONAKRISEN?

AF ANDREAS HEMME

Afstand giver afsavn

Mona Grandt

Pædagogisk assistent, Børnehaven Vestervold, Varde Kommune

Jeg har savnet at være tæt med mine kolleger. Afstandskrav og en opdelt legeplads giver en form for afsavn. Det er heller ikke det samme at holde online personalemøder.

Savner forståelse

Pia Schulz Pedersen

Serviceassistent, Aarhus Universitetshospital, Skejby

Jeg har enkelte gange savnet forståelse fra borgerne. Jeg ved, det kan være svært, når man er syg og skal på hospitalet, fordi alt bliver vendt på hovedet. Men der er en grund til, at vi har skærpet reglerne, og det har ikke været for at genere nogen.

At kunne sidde sammen

Bodil Mogensen

Sosuhjælper, Hjemmeplejen i Silkeborg Kommune

Da vi ikke må sidde tæt sammen, bliver vi medarbejdere skilt ad i små grupper. Det fremmer ikke samarbejdet. Men bortset fra det har vi stået sammen under krisen.

BLIV ALTERNATIV BEHANDLER HOS DANSK AKADEMI FOR KROPSTERAPI

BLIV

- Massør
- Kropsterapeut
- Kranio Sakral Terapeut
- Babyterapeut

KOM TIL INFORMATIONSMØDE PÅ

Massør/kropsterapeut den 11. august kl. 17.00-19.00

Kranio-Sakral terapeut den 18. august kl. 17.00-19.00

Behovet for kompetente alternative behandlere i Danmark er stærkt stigende.

Går du med en drøm om, at hjælpe andre af med deres problemer i bevægeapparatet, vil en uddannelse som enten Fysiurgisk Massør, Kranio-sakral Terapeut, Babyterapeut eller Kropsterapeut være noget for dig. Du er også velkommen til at deltage på enkelte kurser.

Vi sidder klar til at besvare dine spørgsmål på tlf. 2016 1516 eller på mail: info@kropsakademi.dk

**Få din uddannelse til halv pris
via Bruttolønsordningen**

10 % rabat til FOA medlemmer

Læs meget mere om alle vores kurser på

WWW.KROPSAKADEMI.DK

VR vinder frem på uddannelser

SKOLER BRUGER VR-TEKNOLOGI

- 56 ud af 154 undervisere har i en undersøgelse svaret, at de bruger Virtual Reality i undervisningen. Underviserne er fordelt på ni sosu-skoler.
- Mest anvendte VR-programmer er: 360 graders video, programmer om anatomi og fysiologi samt ViVA – en digital læringsplatform, hvor elever kan opleve forskellige scenarier i en tredimensionel VR-lejlighed.

KILDE: VIDENCENTER FOR VELFÆRDSTEKNOLOGI VESTDANMARK

DIGITAL LÆRING UNDER CORONA

Ifølge Lisbeth Nørgaard, formand for Danske SOSU-skoler, har skolerne på ingen tid omstillet sig til digitale læringsplatforme, mens eleverne var hjemsendte.

“Lærere og elever har virkelig taget onlineundervisning til sig. F.eks. har vi lærere, der har lavet forflytningsvejledninger hjemme på deres køkkenborde, hvor de har filmet med eget opsat kamera.”

Sosu-skoler eksperimenterer med virtual reality i undervisningen, og ifølge eleverne øger det deres læring.

AF LINNEA KADZIOLA | FOTO: JØRGEN TRUE

Hvordan er det at være ramt af demens og pludselig opfatte en sort dørmatte som et dybt hul?

Som social- og sundhedsselev behøver man ikke længere nøjes med at tænke sig til oplevelsen. Med teknologien virtual reality (VR) er det nemlig muligt at få en kropslig fornemmelse af sygdomme og afprøve situationer, man kommer til at stå i ude hos borgerne.

Videnscenter for Velfærdsteknologi Vestdanmark har undersøgt udbredelsen af VR i undervisningen på sosu-skolerne, og ifølge centerkoordinator Thomas Eggensen er de ved at tage teknologien til sig.

“Det er i sin spæde start, men vi kommer helt sikkert til at se mere af det. Nogle af skolerne er også begyndt at lave deres egne produkter,” siger Thomas Eggensen.

Videnscentret har også spurgt til læringsudbyttet blandt eleverne. Ud af de

169 elever, der har svaret, vurderer fire ud af 10, at læringsudbyttet ved at bruge VR er højere end i den øvrige undervisning.

Giver anden form for læring

Gunver Majgaard, lektor på Syddansk Universitet og ph.d. med speciale i digitale læringsmidler, ser positivt på udviklingen. Ifølge hende kan VR gøre det nemmere at forstå anatomi, fordi man kan se eksempelvis hjertet tredimensionelt og opleve det pumpe.

“Desuden kan eleverne virtuelt genlemle typiske situationer fra hjemmeplejen med personlig pleje eller at sætte sig i en dement borgers sted. Det kan hjælpe eleverne til bedre at forstå den sårbare målgruppe, de skal arbejde med. VR-oplevelser kan også motivere eleverne til at tilægne sig mere teoretisk viden om for eksempel demens, og hvordan man arbejder med demente.” ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

SOCIAL- OG SUNDHEDSASSISTENTELEV KIM POULSEN

”SOM AT STÅ I EN LEVENDE KROP”

I takt med hjertets pumpen følger Kim Poulsen blodet strømme frit og ubesværet rundt i kredsløbet.

Som elev på Randers Social- og Sundhedsskole er han i gang med at løse en opgave, hvor han skal forklare behandlingen ballonudvidelse. Men i stedet for at læse sig til svaret i lærebogen

har han taget VR-briller på og ser ind i en virtuel krop. Ved hjælp af to fjernkontroller kan han lag for lag skrælle ind til hjertet. Og med et par tryk på knapperne kan han ovenikøbet sætte en forsnævring ind i kranspulsåren og se, hvad det gør ved resten af kredsløbet.

“Pludselig ændres hjerterytmen til

krampetrækninger. Det er helt livagtigt og realistisk med farver. Det ligner, du står inde i en krop,” siger Kim Poulsen, der er i gang med at uddanne sig til social- og sundhedsassistent.

I 2012 tog han uddannelsen til social- og sundhedshjælper, og dengang var VR ikke en del af undervisningen.

Kim Poulsen, der er elev på social- og sundhedsassistentuddannelsen, kan med VR-teknologi sætte en forsnævring ind i kranspulsåren og se, hvad der så sker med kredsløbet.

Kan sætte sig i patientens sted

”Det kan godt være svært at koble teori og praksis, det kan jeg huske fra min første uddannelse. Nu hvor vi har haft teorien og bagefter prøver virtual reality, så hænger det meget bedre fast. Med VR kan jeg fra alle vinkler følge med i, hvordan blodet pumpes rundt. Jeg kan også se, at en blodprop rent faktisk er udenpå hjertet,” siger han.

Som færdiguddannet vil Kim Poulsen

gerne arbejde i et lægehus. Med den nye teknologi føler han sig styrket i mødet med patienterne, når han skal ud i den somatiske praktik på sygehuset.

”Når jeg står over for en patient, der skal have lagt en stent ind, vil jeg kunne relatere til den oplevelse, jeg har haft med VR. Det gør, at jeg bedre kan snakke med patienten om, hvad det er, han skal igennem.” ★

BAG OM ORDET Virtual Reality (VR)

er en teknologi, der tillader brugeren at træde ind i en virtuel virkelighed. Det sker ved at se ind i skærmen i et par VR-briller.

DENNE ARTIKEL
ER SKREVET
FØR CORONA-
KRISEN

STATSMINISTER METTE FREDERIKSEN • 11. MARTS 2020

”LIGE PRÆCIS JER HAR VI MERE BRUG FOR END NOGENSINDE”

HVERDAGENS
CORONAHELTE
SIDE 10

AF ANDREAS HEMME, JOACHIM PLOUG HANSEN OG CECILIE UHRE (REDAKTIONEN@FOA.DK) | FOTO: HEIDI LUNDGAARD OG PRIVAT

TEMA CORONA

**PRISEN FOR
CORONAKRISEN**
SIDE 16

**DET LÆRTE
VI AF KRISEN**
SIDE 18

**"I FÅR FOR
LIDT I LØN"**
SIDE 24

**20
SIDER**

TEMA | CORONA

HVERDAGENS CORONAHELTE

”Lige præcis jer har vi mere brug for end nogen sinde,” sagde statsminister Mette Frederiksen, da coronakrisen ramte Danmark, og landet lukkede ned. Det var i høj grad FOAs medlemmer, hun henvendte sig til. De sosu-ansatte, portørerne, plejehjemspedellerne, husassistenterne, dagplejerne, pædagogerne – og alle de andre. Hverdagens helte blev hverdagens coronahelte. Fra første færd fulgte Fagbladet FOA deres arbejde i frontlinjen.

Her er en række vidnesbyrd.

AF CECILIE UHRE M.FL. (UHRE@FOA.DK)

FOTO: TOR BIRK TRADS, VICTORIA MØRCK MADSEN OG PRIVAT

SOSU-ASSISTENT TESTET POSITIV – TRE GANGE

Pia Lyby Frandsen • 54 år

**Social- og sundhedsassistent
Gødvad Plejecenter i Silkeborg**

Social- og sundhedsassistent Pia Lyby Frandsen har oplevet coronakrisen både som medarbejder og som smittet. 6. april blev hun nemlig testet positiv og måtte sygemeldes.

”Jeg blev virkelig bange, og tanker løb rundt i hovedet på mig: Hvad med borgerne? Hvem har jeg smittet? Heldigvis havde jeg ikke smittet nogen af borgerne, hvilket jeg var meget glad og lettet over,” siger hun.

Først en måned senere – og efter yderligere to positive coronatest – kunne hun vende tilbage til den hverdag og de kolleger og borgere, hun havde savnet under isolationen.

”Det var vildt frustrerende ikke at kunne arbejde. Jeg savnede noget at stå op til, og jeg ville gerne have arbejdet i denne svære situation,” siger Pia Lyby Frandsen.

Den hverdag, hun mødte ind til, var dog langt fra, som den plejede.

”Jeg skulle bære visir, når jeg skulle tæt på borgerne. Det var selvfølgelig mærkeligt, men samtidig trygt, at jeg kunne passe på mig selv og dem på den måde.” ★

EN STOLT PEDEL

Jan Møller · 57 år
Teknisk servicemedarbejder
Tilsted Skole og Børnehuset Kathøj

Tirsdag morgen efter påske så noget anderledes ud for pedel Jan Møller. Han brugte i alt 14 timer på at gøre Tilsted Skole og Børnehuset Kathøj klar til at tage imod de mindste børn efter en længere hjemsendelse.

Der skulle følges retningslinjer om to meters afstand mellem bordene og skabes bedre muligheder for håndvask.

”Der skulle tænkes lidt kreativt,” siger Jan Møller, som mødte klokken seks på skolen og ved 20-tiden - 14 timer senere - var færdig i børnehuset.

Jan Møller er stolt af de nye, kreative løsninger, som han har været med til at lave på skolen og i børnehuset. Og han har også kun fået positive tilbagemeldinger fra personalet på skolen.

”Jeg har været overrasket over, at vi var sådan på forkant med det hele. Jeg har en rar fornemmelse omkring det.” ★

REDDER I RUMDRAGT

Marlene Skade · 37 år

Ambulanceredder
Hovedstadens Beredskab

For Marlene Skade kan der i høj grad sættes lighedstegn mellem rumdragt og corona. For det er sådan en dragt, der har præget en del af hendes arbejde i løbet af pandemien. Også selvom der ikke skete en stor udvikling i antallet af coronasmittede.

”Flere af de patienter, jeg har hentet, har været alvorligt ramt af corona. Men arbejdsmæssigt blev vi ikke mere belastede i de første måneder,” siger hun.

Den største forskel i forhold til det normale arbejde har været, at mange af turene tager længere tid. Når borgeren udviser symptomer på corona, skal Marlene Skade og hendes kolleger nemlig i dragterne. Og de kan være nogle besværlige bekendtskaber. De er store og kan være bøvlede at arbejde i.

”Jeg manglede at kunne give den nære omsorg. Den kan være svært at give på grund af rumdragten. Jeg synes specielt, det er synd for de ældre,” siger hun. ★

I FORRESTE RÆKKE

Peter Joachim Buch · 57 år

Social- og sundhedsassistent
i fixerum
Københavns Kommune

Peter Joachim Buch passer på socialt udsatte i et af verdens største stofindtagningsrum på Vesterbro. Og under corona har opgaven kun været endnu vigtigere.

”Coronasituationen har gjort dem endnu mere sårbare, end de er i forvejen. Mange af dem kæmper jo med kroniske sygdomme og psykiske lidelser,” siger han.

Men krisen har ikke kun sat stofmisbrugerne i en udsat position. Også Peter Joachim Buch og hans kolleger har følt sig sårbare.

”Vi er i tæt kontakt med brugerne. Og man ønsker jo ikke at tage smitte med hjem til sin familie,” siger han.

Faktisk er en af medarbejderne i fixerummet blevet testet positiv med corona. Og smitterisikoen har også været reel på arbejdspladsen. Foran H17, hvor Peter arbejder, har der været flere samlet end normalt.

”Det øger smittefaren. Også hos de personer, som efterfølgende kommer ind for at fixe.” ★

INSTITUTIONSAGTIGT

Lene Reinseth Koch · 47 år

Socialpædagog

Socialpsykiatrisk bocenter
Københavns Kommune

Coronakrisen sendte personalet på det socialpsykiatriske bocenter, hvor Lene Reinseth Koch arbejder, i nødberedskab. Det skabte en ny hverdag på centeret.

”Der har været en masse forbehold. Før i tiden arbejdede vi meget på at gøre beboerne så selvstændige som muligt. Under coronakrisen har vi hentet mad og ordnet mange ting for dem. Det har skabt en institutionsagtig følelse,” siger Lene Reinseth Koch.

Til gengæld har coronakrisen også skabt en større ro for hende.

Både fordi der har været færre på arbejde, men også helt generelt i samfundet.

”Blusset har været lavt. Folk har været tvunget til at tage den med ro, og det har været dejligt,” siger hun og fortæller, at centret i de første godt to måneder med corona slap for smitte – både blandt medarbejdere og beboere. ★

MORGENMENNESKE

Jan Rod Jensen · 53 år

Ejendomsservicetekniker

Remstruplund Plejecenter
Silkeborg Kommune

I starten af coronakrisen nøjedes Jan Rod Jensen med kun at sørge for, at det nødvendige fungerede. Vand, varme og el. De andre opgaver kunne vente, for frykten for at smitte de ældre, udsatte borgere var stor. Og han mødte på arbejde tidligt om morgenen, inden beboerne var stået op, for at fjerne alt affald.

”Jeg har et enormt ansvar for ikke at komme til at smitte dem. Derfor har jeg også taget alle mine forholdsregler med håndsprit og handsker,” siger han.

Efterhånden normaliserede hverdagen sig for Jan Rod Jensen, selvom pårørende i de første mange uger stadig ikke måtte besøge deres nære inde på plejehjemmet. Men derfor er det stadig vigtigt at tage hensyn og lade være med at omgås de ældre beboere mere end højst nødvendigt. Og netop hygiejnen er kommet for at blive.

”Det er en af de gode ting, som jeg vil tage med mig videre fra krisen.” ★

MINDEDES DØD SOSU-ASSISTENT

17. april gik flaget på halvstang på Bispebjerg Hospital i København til minde om en 36-årig social- og sundhedsassistent, der var død efter kort tids sygdom. Han arbejdede på hospitalets covid-19-afdeling og var selv testet positiv. Det vides ikke, hvor han blev smittet. Efterfølgende forsikrede hans kolleger, at der hverken havde manglet værnemidler eller informationer.

CORONA SOM ARBEJDSSKADE

Midt i april blev coronasmitte anerkendt som mulig arbejdsskade. Kravet er, at man skal kunne sandsynliggøre, at man har været udsat for smitte eller smitterisiko i forbindelse med sit arbejde. FOA var bannerrfører på kravet, og formand Mona Striib kaldte det ’en stor sejr’, fordi der blev skabt tryghed for de medarbejdere, der senere i livet måske risikerer følgeskader. Du anmelder covid-19 som mulig arbejdsskade ved at kontakte din læge eller Arbejdsmarkedets Erhvervssikring – eventuelt gennem din tillids- eller arbejdsmiljørepræsentant.

ALLE SKAL SIKRES VÆRNEMIDLER

”Vi må ikke stå i en situation igen, hvor vi mangler værnemidler,” sagde statsminister Mette Frederiksen, da hun midt i maj oprettede en ny styrelse. Den skal blandt andet sikre, at Danmark er forberedt på en ny pandemi. I FOA var sektorformand Torben Hollmann tilfreds med, at der ’er blevet lyttet til os’. I coronakrisens første måneder oplevede talrige FOA-medlemmer nemlig, at de blandt andet manglede masker og visirer.

VI KLAREDE DEN

René Liebeck · 54 år

Serviceassistent

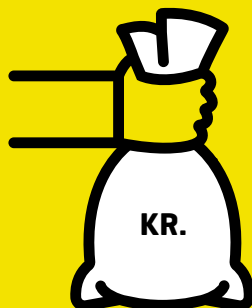
Herlev Hospital

For René Liebeck, der står i køkkenet på Herlev Hospital, har coronakrisen vist, at medarbejderne i køkkenet kan klare store udfordringer.

”Vi er klar, hvis det en dag skulle blive rigtigt slemt, vi kan sagtens løfte opgaven. Det her var en prøve,” siger han.

Normalt henter patienterne selv deres mad, men under krisen blev maden serveret direkte på stuerne, og samtidigt skulle køkkenpersonalet lave ekstra portionsanretninger til afsnit med smittede patienter. Antallet af anretninger per dag har været svingende.

”Det har været lidt stressende, at man fra morgenstunden ikke har vidst præcis, hvor mange portioner der skulle gøres klar,” siger René Liebeck, der dog synes, de har klarret det godt i køkkenet. ★

DÆKKER UDGIFTER TIL BESØG

Efter pres fra ikke mindst FOA fik kommunerne løfte om at få dækket alle ekstraudgifter i forbindelse med de foranstaltninger, kommunerne blev pålagt i forbindelse med eksempelvis besøg hos ældre på plejecentre. Det var blandt andet vigtigt for FOA, at den opgave blev understøttet af nødvendige ressourcer.

HJÆLP TIL DE UDSATTE

Det viste sig hurtigt, at personer med eksempelvis kræft eller lungelidelser i særlig grad skulle tage sig i agt for coronavirus. Og dem blev der taget et særligt hensyn til i den aftale til gavn for 'særlige risikogrupper', som et enigt folketingsindgik midt i maj. Deres arbejdsgivere kan få sygedagpengerefusion, hvis det er for farligt for deres medarbejdere at møde på arbejde – hvis enten den ansatte eller pårørende er i risikogruppen. Og medarbejdere, der ikke får udbetalt løn fra arbejdsgiveren ved fravær, får ret til sygedagpenge fra kommunen.

LÆS MERE PÅ FAGBLADETFOA.DK

Coronakrisen betød, at Fagbladet FOA udsatte det trykte magasin, som skulle have været på gaden midt i april. Til gengæld skruede redaktionen op for nyheder, portrætter og guides på fagbladetfoa.dk, hvor det foreløbig er blevet til langt over 100 artikler. Alle er samlet under temaet 'Coronavirus'.

Læs her
fagbladetfoa.dk/corona

CORONAELEVEN

Michelle Slivsgaard · 26 år

Social- og sundhedsassistentelev
Haderslev Kommune

Som sosu-elev nåede Michelle Slivsgaard at være en del af coronaberedskabet under sin praktik i Haderslev Kommune. Grundet coronakrisen har Michelle Slivsgaards praktiktid været anderledes end andre praktikanter. Der blev kørt med nedsatte ressourcer, og det medførte en prioritering, der har været svær for Michelle, der altid har drømt om at arbejde i sundhedsfaget.

”Hvor borgerne før fik rengøring hver anden uge, fik de det måske kun en gang om måneden. Og de plejede at få bad flere gange om ugen, men måtte nøjes med en enkelt gang ugentligt. Det

var nødvendigt at prioritere personlig pleje, mad, vand og medicin højere. Men jeg kunne godt føle, jeg af og til svigtede dem,” siger hun.

Michelle Slivsgaard blev færdig som social- og sundhedsassistent sidst i maj. ★

TRYKKET LETTEDE

Henriette Bøgh Jakobsen · 54 år
Social-og sundhedsassistent
 Hjemmeplejen i Ejby

”Vi er begyndt at køre ud til alle borgerne igen,” siger Henriette Bøgh Jakobsen.

Da coronasmitten ramte Danmark, blev udkørslen til de fleste borgere ellers indstillet, og kun de borgere med allerstørst behov fik fortsat besøg.

Selvom smittetrykket begyndte at falde, og der midt i maj ikke var nogen coronatilfælde i hjemmeplejen i Ejby, har Henriette Bøgh Jakobsen stadig haft en frygt for at smitte borgerne.

”Jeg blev testet, fordi jeg havde symptomer på corona. Jeg var heldigvis negativ, men jeg nåede at blive bekymret for, hvem jeg kunne have smittet,” fortæller hun.

I takt med at antallet af smittede faldt til nul, har hun oplevet, at værnemidlerne kan virke lidt fjollete.

”Det er ved at være lidt trættende at arbejde med alle de retningslinjer, man skal tage højde for.” ★

SAMARBEJDETS KUNST

Alex Dam · 36 år
Pædagogisk assistent

Landsbyen Sølund i Skanderborg

For Alex Dam skabte coronakrisen en lidt travlere hverdag. De af hans kolleger, der tilhører risikogruppen i forhold til coronasmitte, blev sendt hjem, lige da krisen brød ud. Derfor har medarbejderne i Landsbyen Sølund arbejdet i underbemanding, og sådan var det nærmest hver dag de første knap tre måneder under epidemien.

”Jeg arbejder på en afdeling, hvor normeringen normalt er 1 til 1, fordi vores beboere er meget krævende. Men fordi vi har været i underbemanding, har jeg skullet være opmærksom på mere end en beboer ad gangen,” siger han.

Men Alex Dam føler, at medarbejderne indbyrdes har været gode til at finde løsninger.

”Coronakrisen har lært os at samarbejde, og så har vi set, at vi godt kan håndtere underbemanding, selvom det er hårdt.” ★

EN STRESSET PORTØR

Hans Jensen · 50 år

Portør

Rigshospitalet Glostrup

Selvom Hans Jensens arbejdsdage har været mere stille og rolige under coronakrisen, har han stadig følt sig lidt stresset.

”Uvisheden stresser mig. Uvisheden om hvor lang tid corona bliver hængende og uvisheden om, hvordan min arbejdsdag ser ud i forhold til nye ændringer og retningslinjer,” siger Hans Jensen.

Bekymringen for at være rask smittebærer har også ligget i hans baghoved.

”Jeg har en kollega, hvis kone blev testet positiv, men min egen læge mente ikke, at der var behov for at teste mig, da min kollega ikke havde symptomer,” siger han.

Men på trods af det hele har Hans Jensen en stærk tro på, at det hele nok skal gå.

”Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at vi nok skal klare det her, hvis alle tager deres forholdsregler og hører efter, hvad der bliver meldt ud fra myndighederne.” ★

Tak er ikke nok

FOAs medlemmer forventer højere løn. Forbundsformanden er med dem, men siger, at det på grund af coronakrisen kan blive rigtig svært.

AF MORTEN BRUUN OG FINN DANIELSEN | FOTO: VICTORIA MØRCK MADSEN

Midt på foråret blev der hængt et banner op foran indgangen til Amager Hospital med teksten 'Tak er ikke nok'. Det budskab behøver FOAs formand, Mona Striib, ikke bruge mange sekunder på at fortolke. Efter at sundhedspersonalet – herunder

mange FOA-medlemmer – har stået i forreste linje under coronakrisen, vil de gerne have vekslet samfundets anerkendelse til højere løn.

"De er i forvejen lavtlønnede og kan ikke nøjes med tak. Nu siger de så: 'Hvis I er så glade for det, vi laver, må I også vise det i lønningsposen'. Det kan ikke overraske," siger Mona Striib her seks måneder, før de afgørende forhandlinger om nye overenskomster går i gang.

Skal skærme lønnen

Mona Striib er også formand for Forhandlingsfællesskabet, der repræsenterer godt 550.000 offentligt ansatte. Og de risikerer at blive skuffede. Med Mona Striibs ord kan det nemlig blive 'rigtig, rigtig svært' at indfri deres forventninger. Det skyldes, at coronakrisen også er en økonomisk krise med et boom af ledige på det private arbejdsmarked og lukkede virksomheder.

"Danmark har i løbet af meget kort tid oparbejdet en voldsom gæld," siger Mona Striib om den virkelighed, der nu favner de kommende OK-forhandlinger.

"Vi risikerer, at lønningerne på det private arbejdsmarked begynder at falde. Sker det, vil det også ramme lønningerne på det offent-

lige arbejdsmarked, fordi vi har en parallel lønudvikling mellem den private og offentlige sektor gennem den såkaldte reguleringsordning. Derfor står vi nu overfor en vanskelig situation," siger Mona Striib med tanke på, at offentligt ansatte i værste fald risikerer at gå ned i løn.

"Det vil være aldeles ubærligt, hvis det sker. Og vi vil selvfølgelig gøre alt, hvad vi kan, for at skærme medlemmernes løn," siger Mona Striib og vedgår, at kollegerne på arbejdspladserne næppe går og tænker på den slags tekniske forklaringer og mekanismer til dagligt.

"Nej, det kan vi ikke forvente. Men det er et vilkår, vi er en del af."

En ny model

I løbet af april og maj var både lønmodtagere og arbejdsgivere i fuld gang med at overveje, hvordan de kommende OK-forhandlinger skal gribes an i skyggen af coronakrisen.

"Der bliver lavet beregninger i massevis, og på vores side leder vi efter en løsning, hvor vi måske gør det på en anden måde, end vi plejer," siger Mona Striib og tilføjer:

"For blot få måneder siden anede vi ikke, at en coronapandemi var på vej og ville vælte alle planer af bordet. Lige nu handler det om at sikre, at den offentlige sektor ikke kommer til at betale på samme måde, som det var tilfældet efter finanskrisen. Vi skal investere i velfærd og for alt i verden undgå en ny 10-års periode med afskedigelser." ★ MOBR@FOA.DK

Ved redaktionens deadline var forløbet om OK21 fortsat uafklaret. Følg Fagbladet FOAs dækning på fagbladetfoa.dk

BAG OM ORDET

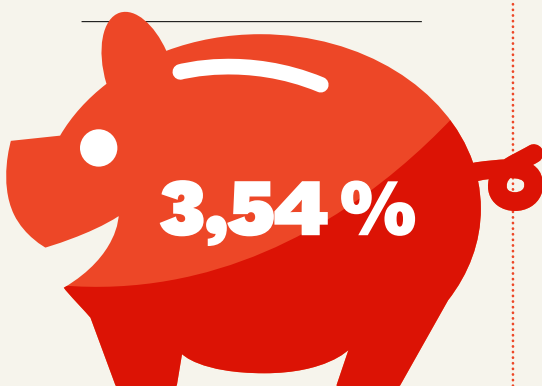
Reguleringsordning

er en aftale, der kom ind i overenskomsterne i 1984 for at sikre nogenlunde ens lønudvikling i den private og offentlige sektor. Når det private arbejdsmarked oplever lønstigninger, stiger offentligt ansattes løn med en næsten tilsvarende del. Modsat skal offentligt ansatte også af med en del af forskellen, når private lønninger falder.

CORONA SKÆRER IKKE I NORMERINGERNE

I første omgang behøver ansatte på ældre-, børne- og andre velfærdsområder ikke være bange for, at udgifter til coronabekæmpelse i kommuner og regioner skal gå ud over normeringer og arbejdsmiljø. Regeringen har nemlig aftalt med kommuner og regioner, at den slags udgifter ikke medregnes, når det såkaldte udgiftsloft fastsættes.

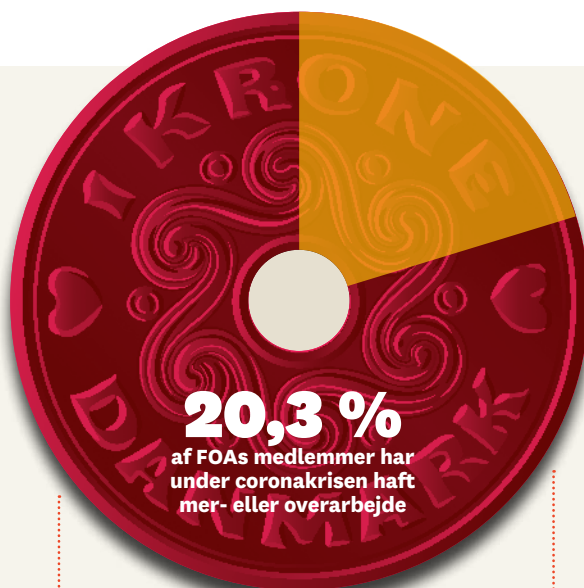
Også anlægsloftet har kommuner og regioner fået lov til at bryde i år. Det betyder flere penge til vedligeholdelse og renovering af bygninger, og flere FOA-arbejdspladser kan få glæde af sådanne projekter. Loftet hæves i 2021.

CORONA ÆDER IKKE PENSIONEN

Selvom coronakrisen har fået aktiekurserne til at styrtdykke, behøver FOAs medlemmer, der har deres pension i PenSam, ikke frygte drastiske forringelser af pensionsopsparingen. PenSam fastholder nemlig sin planlagte rente på 3,54 procent. Det kan PenSam gøre, fordi pensionselskabet i gode tider sparer op til dårlige og derfor giver kunderne en 'gennemsnitsrente'. Den får de i stedet for markedsrenten, der ville betyde stigende og faldende rente afhængig af samfundsøkonomiens op- og nedture.

KILDE: PENSAM

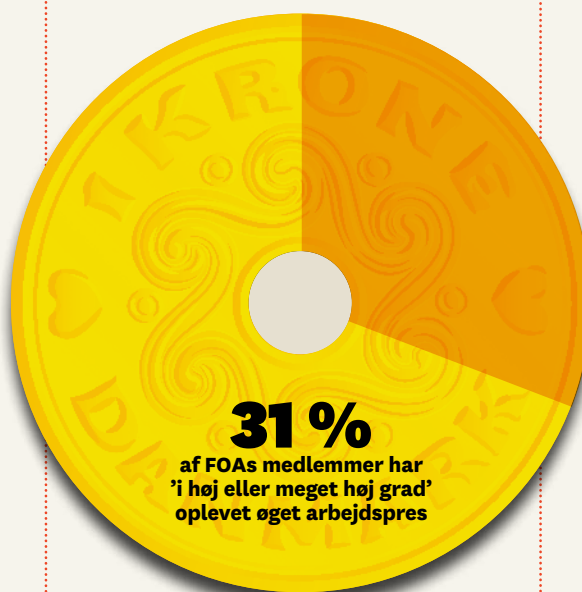

ÆNDRERE VAGTPLANER UDLØSER TILLÆG

Omkring hvert femte FOA-medlem (20,3 procent) har under coronakrisen haft mer- eller overarbejde. 1,5 procent af de deltidsansatte oplyser, at de er gået op i tid. Vagtplaner er på en del arbejdspladser ændret med kort varsel, og det vil udløse tillæg til en del ansatte.

Næsten hver tredje (31 procent) har 'i høj eller meget høj grad' oplevet øget arbejdspress, kun hver femte (19 procent) har 'slet ikke' oplevet ekstra belastninger. En mulighed for at få penge for sin særlige indsats er, at FOA forhandler lokalløn med arbejdsgiverne.

KILDE: MEDLEMSUNDERSØGELSE MAJ 2020 OG FOAs OVERENSKOMSTAFDELING

+3 MÅNEDER

CORONAKRISEN FREDER ARBEJDSLØSE OG SYGE

Dagpenge og sygedagpenge er blevet forlænget med tre måneder. Det har sandsynligvis betydet, at en række FOA-medlemmer har undgået at miste dagpengeretten. Og at endnu flere har kunnet bevare sygedagpengene længere, end de under normale forhold ville være berettiget til.

CORONARAMTE PENGEPUNGE KAN FÅ HJÆLP

PenSam Bank tilbyder hjælp til familier, der er kommet i økonomisk uføre på grund af coronakrisen. For eksempel afdragsfrihed på lån i en periode.

& Læs mere:
pensam.dk/bank/diverse/coronavirushjaelp

TEMA | CORONA

DE OMSTILLINGSPARATE

Landet over vil sundhedsansatte huske tilbage på coronakrisen som en periode, hvor de gik i front med deres faglighed og samarbejdede på nye måder. Langt fra alt skete efter grundige overvejelser. Men det lykkedes – og sosu-faget vandt øget respekt. Det oplevede social- og sundhedsassistenterne Birgitte Damholt og Hanne Hansen, da deres arbejdsplads – lungemedicinsk afdeling – blev til covid-19-afsnit. Her fortæller de historien.

AF METTE BOYSEN (MEBO@FOA.DK)
FOTO: HEIDI LUNDGAARD

”LIGE PLUDSELIG VAR VI EN DEL AF BEREDSKABET”

Før coronakrisen arbejdede Birgitte Damholt og Hanne Hansen sammen på lungemedicinsk afsnit på Odense Universitetshospital. Men så blev deres afdeling delt i to.

”

Så nu er jeg i oplæring.”

Sådan skrev Birgitte Damholt i en sms til sin familie en aften midt i marts få dage efter, at statsminister Mette Frederiksen havde lukket landet ned som følge af coronasmitten.

Som social- og sundhedsassistent på Odense Universitetshospitals (OUH) lungemedicinske afdeling J havde hun sammen med kollegerne spekuleret på, om – og i så fald hvordan – de ville blive inddraget i behandlingen af covid-19-patienter.

”Hvis jeg bliver prikket ud til det her, kan jeg så tage hjem og sove, eller bliver jeg afskåret fra omverdenen,” husker Birgitte Damholt, at hun tænkte.

Historiens vingesus

Alligevel var hun ikke i tvivl om at sige ja, da hun blev spurgt, om hun ville være en del af hospitalets coronaberedskab. Kun en gang tidligere – i forbindelse med togulykken på Storebælt i 2019 – har hun været i nærheden af at være en del af et beredskab. Nu oplevede hun det.

”Pludselig var vi en del af beredskabet. Det føltes som historiens vingesus, så selvom forholdene

fra Sydeuropa fyldte, var det spændende at få lov at være med.”

Hun stoppede for en periode med at kramme sin familie og komme for tæt på. Det fælles tandkrus blev skiftet ud med et krus og en tandpasta til hvert familiemedlem, og der står stadig håndsprit mange steder i hjemmet.

Et kulturchok

Mens Birgitte Damholt var en af dem, der blev sat af til at indgå i covid-19-beredskabet, skulle kollegaen Hanne Hansen fortsat varetage de lungemedicinske patienter. Men selve afdelingen og patienterne blev flyttet ned i den fælles akutmodtagelse.

”Det var et kulturchok. Jeg har arbejdet på OUH siden 1985, men har aldrig været i de omgivelser. Det var helt anderledes bygget op. Der var ikke arbejdsstationer, som vi normalt har, og personalerummet lå langt væk, og patientstuerne var ikke indrettet til, at patienterne er indlagt i lang tid,” siger Hanne Hansen i dag.

Med nye kolleger i den fælles akutmodtagelse var Hanne en af de mest erfarne medarbejdere, og derfor blev der ofte trukket i hende.

”Kan du ikke lige vise, hvordan vi samler medicinsk udstyr? Skal vi give medicin på maske her? Jeg kunne heldigvis bruge min erfaring fra man-

Birgitte Damholt (th.) og Hanne Hansen blev 'skilt', da coronakrisen satte ind. Det har været lærerige måneder – men de glæder sig også til at vende tilbage til en hverdag, der minder om tiden inden corona.

ge år på lungemedicinsk, men imellem måtte jeg lige stoppe op og sige: 'Jeg tænker lige'. Der var ting, jeg følte var udover mine kompetencer," siger Hanne Hansen og tilføjer:

"Efterhånden blev det nemmere, men jeg begyndte voldsomt at savne et sted at høre til. Og jeg savnede de kolleger, der var lånt ud."

Vikar i eget hus

Også Birgitte Damholt oplevede at blive hevet i, fordi hun var en af de få på covid-19-afsnittet, der kendte de fysiske rammer på netop dét afsnit.

"Jeg har aldrig før i mit liv fået mit navn sagt så mange gange. Mange kolleger var ikke vant til at stå med praktiske ting og kunne for eksempel ikke betjene bækkenkøgen. Det tænker man ikke over er en udfordring, men hvis du ikke er vant til det, så er det en udfordring."

Mange morgener stod Birgitte Damholt med 10-15 nye kolleger, og det gav hende en følelse af rodløshed.

"En af de første dage gik jeg ned til

min afdelingssygeplejerske og sagde: 'Hvordan kan man føle sig så ensom mellem så mange mennesker.' Man kan sagtens have en kollegagruppe, hvor man absorberer nye hele tiden. Men hvis alle er nye, bliver man rodløs og vikar i eget hus," siger hun.

Opgør med fordomme

Både Hanne og Birgitte oplevede, at mange af deres nye kolleger ikke havde begreb om, hvad de kan som social- og sundhedsassistenter.

"På covid-19-afsnittet var mange sygeplejersker ikke vant til at arbejde med social- og sundhedsassistenter. Det var min opgave at forklare, hvad jeg kan. Det var hårdt. Til daglig ved vi, hvad hinanden kan," siger Birgitte, og Hanne supplerer:

"På akutmodtagelsen var de målløse over, hvor meget vi gik og lavede. Der var en, der sagde til mig, at hun ikke vidste, jeg 'kun' var assistent. Så svarede jeg: 'Jeg er ikke kun assistent.' Det er de forestillinger og den uvidenhed, vi altid kæmper imod.

Jeg vil da håbe, vi har bevist vores værd. Og jeg er glad for, at vi til daglig er et sted, hvor vi bliver værdsat og får lov at bruge vores kompetencer," siger Hanne Hansen.

Begge har oplevet de seneste måneder som en tid, hvor alle har været dedikeret i forhold til at yde det bedste for patienterne.

"Jeg er blevet bekræftet i, at jeg er omstillingsparat. Det kan godt være, man siger, vi er firkantede, og vi altid vil have mere i løn, men vi lægger dæleme også nogle kræfter i det," siger Birgitte Damholt.

I dag er lungemedicinsk afdeling igen blevet flyttet til en ny afdeling, og Birgitte er fortsat en del af covid-19-beredskabet de næste måneder. Begge glæder sig dog til at vende tilbage til en hverdag, der minder om tiden inden corona.

"Det er rart at have forudsigeligheden og kunne hvile i det, du gør, fordi du er god til det," siger Birgitte Damholt. ★

DER VAR PLADS TIL FEJL

Her giver tre centrale stemmer deres bud på, hvad sundheds- og ældreområdet lærte af coronakrisen.

SKAL VI IKKE GØRE DET IGEN?

Stephanie Lose (V)
Formand for Region Syddanmark og Danske Regioner

Vi har fundet løsninger hurtigere, og der har været en accept af, at nu prøver vi det her, og så er der ikke blevet peget fingre, hvis det ikke er lykkedes.

Vi har været i en situation, hvor vi ikke har overvejet alle mulige implikationer, før vi kunne begynde. Vi har haft en meget stor tillid til hinanden.

Man kan sige, at nul-fejls-kulturen har været sat lidt ud af spil. Den var der ikke, da det handlede om at finde løsninger.

Jeg siger ikke, at vi skal lege pandemi hver dag. Men når man har tiden til at tænke sig om, så dukker potentielle problemer op. Så vi skal minde hinanden om, at dengang, vi sad med det under coronakrisen, der overvejede vi ikke alting. Skal vi ikke gøre det igen? ★

ALLE GIK I LØSNINGSGEAR

Christian Harsløf
Direktør for digitalisering, teknologi, sundhed og ældre i KL

”Krisen har været præget af midlertidighed. Hvis vi lavede en fejl, kunne det laves om.

Hvis du tager det at udarbejde en retningslinje, så vil vi normalt mødes i en arbejdsgruppe, og så får man et udkast efter en uges tid, og derefter får man en rum tid til at vende tilbage på det.

I denne periode har melodien været: Så sætter vi os til tastene og får det lavet på en eftermiddag.

Arbejdet har været meget mere dynamisk: Lav noget, test, justér, lav det igen. Det har vi gjort som samlet sundhedsvæsen.

Jeg hører alle sige: Tag det bedste med fra coronakrisen. For mig er det tempoet. Og at vi kan mødes, og fastlåste positioner kan lægges til side. Alle er gået i løsningsgear, og det gear skal vi da blive i.” ★

VI SKAL VÆRE PÅ FORKANT

Magnus Heunicke (S)
Sundheds- og ældreminister

”Der har været brug for en ekstraordinær indsats, og den har FOAs medlemmer leveret.

Coronapandemien har lært os, at vi skal være bedre rustet, hvis vi uheldigvis skulle opleve en pandemi igen.

Fremover skal vi være helt på forkant med vores testkapacitet, så vi kan opspore smitte og bryde smittekæderne. Og så skal personale, der arbejder med mennesker, som er udsatte, have lettere adgang til den nødvendige beskyttelse.

Derfor har vi oprettet en ny styrelse, der skal sikre oprustning og koordinering af forsyning og lagre af værnemidler og testkapacitet.” ★

GUIDE

4 TING VI SKAL TAGE MED FRA CORONAKRISEN

ARBEJDSMILJØEKSPERT

VI SKAL HOLDE FAST I DET, SOM KRISEN HAR LÆRT OS

AF CECILIE UHRE

Det pres og tumult, mange arbejdspladser har oplevet under coronakrisen, har ikke kun været negativt. For nogle har det også været med til at skabe en fællesskabsfølelse, givet anerkendelse og kastet et skarpere lys på vigtige faggrupper, der ofte bliver overset.

Det mener Charlotte Bredal, der er arbejdsmiljøkonsulent i FOA.

”Der har været mange nye retningslinjer og utryghed i forbindelse med smitte. Når det så lykkes for medarbejdere og ledere at få hverdagen til at hænge sammen på trods af de udfordringer, er jeg sikker på, at de kan mærke, at de gør en forskel,” siger hun.

Hold fast i anerkendelsen

Charlotte Bredal mener, at coronakrisen har vendt en skarp projektør mod mange af FOAs faggrupper.

”Flere har oplevet, at deres arbejde har fået mere opmærksomhed og anerkendelse, og det er vigtigt, for det giver et velfortjent fagligt løft. Et løft, der kan skabe mere arbejdsglæde. Det er blevet meget synligt, hvor vigtige de er og hvorfor,” siger Charlotte Bredal.

Et af de eksempler, hun hæfter sig ved, er historien om en ser-

viceassistent, der har gjort rent i mange år, men under krisen pludselig skulle være med til at undervise nogle sygeplejersker i god, hygiejnisk rengøring. Det er ifølge Charlotte Bredal et godt eksempel på, hvordan en faggruppes faglighed er blevet mere synlig.

”Måske man kan forestille sig, at serviceassistenter på folkeskoler, hospitaler, plejecentre og andre arbejdspladser kan holde oplæg for kolleger fra andre faggrupper, elever eller pårørende om hygiejne. På den måde bliver der holdt fast ved synligheden og anerkendelsen af faget,” siger hun.

Godt for rekruttering

Anerkendelsen af de forskellige faggrupper udmønter sig også i andet end arbejdsglæde. Charlotte Bredal tror, at det kan skabe en større tiltrækning til nogle fag – og altså virke positivt på rekrutteringen.

”Vi vil allesammen gerne have et job, hvor vi gør en forskel. Når man hører mere om eksempelvis arbejdet i ældreplejen, kan det blive mere attraktivt at søge ind i faget,” siger hun. ★

UHRE@FOA.DK

1

Evaluer succesoplevelser

Man bliver stolt af sit fag, når man kan mærke, at det arbejde, man udfører, skaber en øjeblikkelig forskel for andre mennesker. Ved at evaluere på de succesoplevelser, man har med kolleger og med en anerkendende leder, kan den opmærksomhed og stolthed tages med videre.

2

Hold fast i faglig sparring

Insister på at have tid til faglig sparring. Under corona har der været meget usikkerhed i forhold til værnemidler, og flere har brugt kolleger til at sparre med. Det er vigtigt og kan fylde meget mere – også når det gælder den bedst mulige faglige løsning af opgaven. Med sparring om faglige valg bliver man mere sikker i sit fag.

3

Hold jer synlige

Synligheden af nogle faggrupper under coronakrisen har skabt opmærksomhed og anerkendelse. Hold fast i det, eksempelvis ved at fortælle de positive historier fra arbejdspladsen. Foreslå at de deles på intranet eller nyt fra arbejdsmiljø/HR. Nogle af historierne er måske så gode, at lokale medier også kan inspireres til at skrive om dem.

4

Styrk arbejdsfællesskabet

Samarbejdet på tværs af faggrupper kan skabe mere arbejdsglæde, men også betyde noget for de opgaver, der skal løses. Når pædagogmedhjælpere, pædagoger og lærere eksempelvis arbejder sammen om den undervisning, der under coronakrisen i høj grad er blevet flyttet udenfor, kan lærerne trække på nogle af de værktøjer, det pædagogiske personale har og omvendt. På den måde styrkes både arbejdsmiljøet og børnenes udvikling.

KILDE: CHARLOTTE BREDAL, ARBEJDSMILJØKONSULENT I FOA

**”VI HAR HAFT HJERTE FOR
HINANDEN, OG DET HAR JEG
VÆRET UTROLIG RØRT OVER.
FAKTISK HAR JEG TUDBRØLET
ADSKILLIGE GANGE”**

MØD | HANNE-VIBEKE HOLST

I bogen 'Som pesten' forudså Hanne-Vibeke Holst mange af de dilemmaer – sundhedsmæssige, etiske og økonomiske – som en viruspandemi fremkalder. Hun håber, vi kan holde fast i den følelse af fællesskab, som krisen har fremkaldt.

AF MERETE NIELSEN | FOTO: JACOB NIELSEN

FORUDSÅ PANDEMIEN

- Hanne-Vibeke Holst (f. 1959) er journalist og forfatter til en lang række bøger. Hendes seneste roman 'Som pesten' udkom i 2017 og handler om en influenza-pandemi, der ligesom coronavirusen kaster verden ud i en undtagelsestilstand, både sundhedsmæssigt og økonomisk.
- Hun er i gang med sin næste roman, et portræt af den danske billedhugger Sonja Ferlov Mancoba.

Det er som om, Hanne-Vibeke Holst kan se ind i fremtiden. Hun skrev om kvinders vej til magten i politik, længe før Danmark fik sin første kvindelige statsminister. Med bogen 'Dronningeofret' fra 2008 forudså hun den voldelige højreradikalisme før tragedien på Utøya i Norge. Og i 'Som pesten' fra 2017 fik vi historien om, hvordan en viruspandemi tvinger verden i knæ.

"Jeg har typisk været lidt forud for min tid i mit forfatterskab," lyder det grinende fra Hanne-Vibeke Holst.

De seneste måneder har hun holdt sig isoleret sammen med sin mand i sommerhuset på Sjællands Odde, men det har ikke afholdt hende fra at følge med og danne sig en mening om, hvordan vi som samfund og borgere har tacklet krisen.

Hendes research i forbindelse med 'Som pesten' bragte hende rundt til førende eksperter – blandt andet i WHO. Derfor kom det ikke som en overraskelse for hende, at vi få år senere står i en situation, som ikke er set, siden den spanske syge hærgede i 1918-1920.

"Alle de eksperter, jeg talte med, sagde ikke: 'HVIS den spanske syge 2.0 kommer'. De sagde: 'NÅR den kommer'. Fagfolkene kalder de store pandemier for en 100-års hændelse, så jeg kunne jo godt regne ud, at det kunne ske når som helst."

Vi var uforberedte på en pandemi

Fra sin research vidste Hanne-Vibeke Holst også, at verden ville være ret uforberedt på en viruspandemi. At der

manglede beredskab og for eksempel ikke ville være nok værnemidler. En problematik, som også har fyldt herhjemme, hvor mange ansatte i ældreplejen måtte vente på visirer og ansigtsmasker.

"Der har været masser, som ikke har været elegant eksekveret, og hvor man fra myndighedernes side heller ikke har været helt ærlige. De skulle bare have sagt: 'Vi har ikke sørget for at have fyldte lagre af værnemidler. Det er vi kedede af, og nu gør vi alt for at få det løst'."

Stolt over at være dansker

Trods slingrekursen og diverse mangler er det glæde, nærmest en taknemmelighed, der fylder mest hos Hanne-Vibeke Holst, når hun skal sætte ord på, hvordan danskerne – set med hendes iagttagerblik – har håndteret coronakrisen indtil nu.

"I min roman opfører folk sig ikke så pænt, som de har gjort i virkeligheden. Faktisk er jeg positivt overrasket over, at vi har været så solidariske med de mest sårbare grupper. I hvert fald i den første tid. Og jeg har været meget opmuntret over al den hjælpsomhed og hittepåsomhed, som folk har udvist. At så mange har haft hjerte for hinanden og forsøgt at få det bedste ud af krisen. Og jeg har elsket fællessang – tudbrølet har jeg, fordi jeg bliver så rørt. Faktisk har jeg aldrig i mit liv været så stolt over at være dansker som i de seneste måneder."

For Hanne-Vibeke Holst handler stoltheden ikke mindst om vores velfærdssamfund. At det har været så robust.

”
**Det er simpelthen
så urimeligt, at
kvindefagene er så
dårligt lønnede.**

At vi har undgået situationer med lastbiler læsset med lig, som vi har set i USA.

”Vores model har stået sin prøve, det synes jeg virkelig. Og derfor fortjener personalet på sygehuse, i ældreplejen og andre steder også al den respekt og beundring, som mange har givet udtryk for. Også dem, der 'bare' har gjort det, de plejer at gøre. De har gjort det under vanskeligere og mere risikable vilkår.”

Kvindefag fortjener mere i løn

Trods sine evner til at foregribe nye tendenser tør Hanne-Vibeke Holst ikke spå om, hvorvidt den øgede anerkendelse og respekt bliver en løftestang for bedre løn- og arbejdsvilkår for eksempelvis nogle af FOAs faggrupper. Men hun håber det.

”Det er simpelthen så urimeligt, at kvindefagene er så dårligt lønnede.”

Fra sin søster, der arbejder som social- og sundhedshjælper i hjemmeplejen, kender hun historierne om ansvaret og arbejdspresset: ”Som jeg plejer at sige, når hun fortæller, hvordan hun knokler: 'Så er det jo godt, at du får sådan en god løn' – ha ha.”

Hanne-Vibeke Holst understreger, at et lønløft ikke kommer af sig selv. Ligesom kvinder, der går efter magten, skal sosuerne, rengøringsassistenterne med flere insistere på at få den løn, de har fortjent.

”Hvis ikke man sætter sig i karakter og råber op, så er der andre faggrupper, som gør det. Så jeg håber virkelig, at de lavtlønnede kvinder kræver deres. Og at deres fagforeninger er dygtige til at bakke op. De fortjener i hvert fald meget mere end en æske chokolade eller en buket blomster.” ★ MEN@FOA.DK

KRISEN I DET PRIVATE PÅVIRKER OK21

STRIIBEN | Dansk økonomi er hårdt ramt af corona-krisen. Økonomerne peger på, at tilbagegangen i 2020 mindst svarer til finanskrisen. Et lyspunkt er, at vi trods alt er blandt de lande, der er mildest ramt. Og nogle af eksperterne mener, at vi kommer til at se en fremgang allerede i løbet af 2021. Et vigtigt parameter i den sammenhæng er selvfølgelig, om vi fortsat har coronasmitten under kontrol. Det krydser vi fingre for.

Hjælpepakkerne til de private virksomheder har lagt en dæmper på den stigende ledighed. Nu ophører hjælpen, og det store spørgsmål er, om det får de 175.000, der er omfattet af lønkomensation, til at ende i ledighedskøen, eller om de er tilbage i arbejde hen over sommeren. Hvad kommer det så os ved? Vi er jo primært på det offentlige område, og vores medlemmer på det private område er ikke blevet ramt af ledighed.

Det kommer os i den grad ved. Som følge af krisen vil lønningerne på det private område ikke stige som forventet i 2020, og det har direkte indflydelse på overenskomstforhandlingerne på det offentlige område. Vi følger et princip om parallel lønudvikling, og vi har en reguleringsordning, som betyder, at vi følger med op, hvis lønnen stiger mere på det private område, end vi har aftalt på det offentlige område, men vi følger også med ned, hvis lønudviklingen på det private område er mindre end på det offentlige område.

Derfor har vi under coronakrisen diskuteret, om det vil være bedre for medlemmerne, at vi forlænger de nuværende overenskomster og venter med at forhandle nye, til vi har indhentet bare en del af krisens konsekvenser for økonomien. I skrivende stund er den beslutning ikke taget endnu. Men løftet fra FOA til vores medlemmer er, at vi vil kæmpe hårdt for at bringe os i en situation, hvor vi i det mindste har en rimelig udsigt til at kunne lande et godt resultat. Følg med i udviklingen på foa.dk og på fagbladetfoa.dk. ★

MONA STRIIB
FORMAND

”

LØFTET FRA FOA TIL VORES MEDLEMMER ER, AT VI VIL KÆMPE HÅRDT FOR AT BRINGE OS I EN SITUATION, HVOR VI I DET MINDSTE HAR EN RIMELIG UDSIGT TIL AT KUNNE LANDE ET GODT RESULTAT.

@STRIIBMONA

HVAD
MENER
DU?

OM CORONATEST

Vi har plukket kommentarer fra en af debatterne på Facebook. Fagbladet FOA har ringet til Susanne Carlsen for at høre, hvad der fik hende til tasterne.

Deltag i debatten:

facebook.com/foadanmark

Vi forbeholder os ret til at forkorte indlæggene.

16. maj kl. 10.25 · 🌐

Hvordan skal du forholde dig, hvis din arbejdsgiver vil have dig coronatestet?

Tæller det som arbejdstid?

Og kan du blive pålagt at blive testet på din fridag?

Få styr på din ret her 📌

FAGBLADETFOA.DK

Kend din ret, hvis din arbejdsgiver vil have dig coronatestet

På FOAs coronahotline har flere medlemmer henvendt sig med spørgsmål...

Susanne Carlsen

Tilføj ven

Besked

Tidslinje Om Venner Billeder Mere

Susanne Carlsen Selvfølgelig er det også for egen interesse skyld, men der er trods alt nogle regler i forhold til vores overenskomst der skal overholdes uanset hvad. Ellers kan det jo være lige meget med overenskomst. Vi tjener jo ikke alverden i forvejen.

Synes godt om · Svar ·

SUSANNE CARLSEN

URIMELIGT AT VI IKKE BLIVER BETALT FOR EKSTRA TID

Vi har haft udbrud af corona på det plejecenter, hvor jeg arbejder. Både beboere og medarbejdere har været ramt, så det har været et påbud, at vi alle skal testes en gang om ugen. Jeg ved godt, at det selvfølgelig også er for min egen skyld, men jeg bruger halvanden time på at køre frem og tilbage for at blive testet. Det er tid, jeg gerne vil bruge, men det løber op i mange timer, som jeg bør få løn for.

Jeg arbejder selv om natten. Men de medarbejdere, der er på dagvagt, når der kommer en paramediciner og tester beboerne, kan blive testet i arbejdstiden. Hvis man kunne gøre det om aftenen, så os, der arbejder i ydertimerne, også havde den mulighed, ville det ikke være noget problem. Men jeg synes, det er urimeligt, at vi ikke bliver betalt for den ekstra tid, vi bruger på test, når det nu er arbejdsgiveren, der forlanger det. ★

ASGI@FOA.DK

ANDRE SKREV

17. MAJ 2020

Jeanette Peyk

Synes helt ærligt, at nogle folk leder efter problemer og konflikter. Kunne aldrig drømme om at notere overarbejde, hvis min arbejdsgiver beder mig blive coronatestet uden for normal arbejdstid. Det er da i alles interesse. Også ens egen. Det problem forstår jeg ikke helt.

17. MAJ 2020

Lilian Kirstine Kanstrup

Jeg er plasmadonor, og mit blod blev testet 13. maj. Jeg har ikke været smittet. Bruger gerne min fritid på test, også hvis jeg blev bedt om det af min arbejdsgiver. Hvorfor SKAL vi have penge for alting?

20. MAJ 2020

Jan Bønsøe

Forlanger ens arbejdsgiver, at man bliver testet, så er det jo arbejde. Og så må det være med løn. Til alle jer, der har kommenteret, at I ikke skal have løn for at blive testet: Hvis jeres arbejdsgiver forlanger, at I tager et kursus for at beholde jeres arbejde, gør I så også det uden løn?

SNAPSHOT

SCLEROSEHOSPITALET I HASLEV

DENNE ARTIKEL
ER SKREVET
FØR CORONA-
KRISEN

Sygdommen med de 1.000 ansigter

Mindfulnessinstruktør. Ernæringsterapeut. Sexolog. Coach. Sårekspt. Berøringsterapeut. Rehabiliteringsassistent. Teamkoordinator. Forflytningsinstruktør og -vejleder. Det er de mange kompetencer, som de 13 social- og sundhedsassistenter og de 2 portører på Sclerosehospitalet i Haslev også mestrer. Her er efteruddannelse nøglen til at nå hele vejen rundt om den enkelte patients unikke behov og hjælpe dem videre i livet efter opholdet.

AF LINNEA KADZIOLA, REDAKTIONEN@FOA.DK | FOTO JØRGEN TRUE

VERDENS ÆLDSTE

I Danmark findes der to sclerosehospitalet. Et i Haslev på Sydsjælland og et i østjyske Ry. Sclerosehospitalet er verdens ældste af deres slags og fejrede 60-års fødselsdag 2. december sidste år. Hver patient får et skræddersyet forløb af behandlerteamet, som består af neurologer, neuropsykologer og psykologer, social- og sundhedsassistenter, sygeplejersker, ergoterapeuter og fysioterapeuter og diætister.

BAG OM ORDET

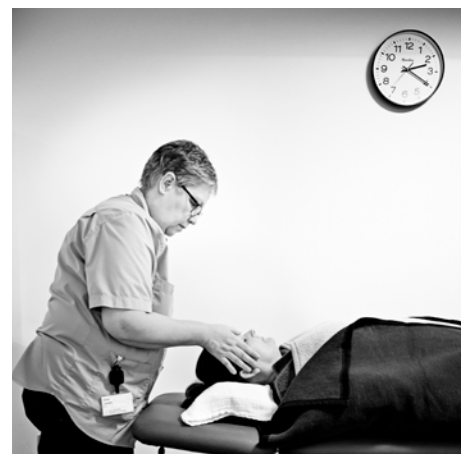
Sclerose er en uhelbredelig sygdom, hvor immunsystemet angriber nervecellerne i centralnervesystemet. Symptomer kan være: træthed, nedsat muskelkraft, føleforstyrrelser og usikker balance.

KILDE: SCLEROSEFORENINGEN.DK

Efteruddannelse giver os øget faglighed. Vi får flere perspektiver at virke ud fra, og det kommer patienterne til gode. Det gør, at vi ikke går i stå, og det giver tilfredsstillelse i vores faglige virke.

SOSU-ASSISTENTERNE PÅ SCLEROSEHOSPITALET I HASLEV

HJÆLPEMIDLER: Kendt som sygdommen med de 1.000 ansigter har sclerose lige så mange veje som patienter. Derfor kan man i depotrummet finde hjælpemidler i alle afarter klar til at dække den enkelte patients unikke behov.

BERØRING: Med varme håndstrøg udført i et bestemt mønster visker social- og sundhedsassistent Jette Hahn Larsen hudsult bort. "Ofte når patienterne endelig bliver rørt ved, er det en hurtig vask fra hjemmehjælperen," siger hun.

COACH: Under det ugentlige evalueringsmøde med social- og sundhedsassistent og coach Louise Merete Svendsen fortæller Jacob Flinthagen, hvad han har fået ud af sit ophold. Noget, han vil fortsætte med derhjemme, er træningsformen Qigong, fordi den har fokus på balance, muskler og det mentale.

RO: En stille stund til at indånde skoven og mærke dens løvfald knase under fødderne. Social- og sundhedsassistent og mindfulnessinstruktør Jane Sørensen guider sanserne i spil til at føle efter i krop og sjæl og registrere, hvor det trykker.

TRÆNING: Musklerne sitrer af ren anstrengelse hos 27-årige Nanna Høvring Munk. Alligevel får portøren Kim Dahlgren motiveret hende til endnu en runde benpres. "Som rehabiliteringsassistent er det vigtigt at skabe tryghed og give lyst til at træne," siger Kim Dahlgren.

FORFLYTNING: Forflytning fylder meget i det daglige arbejde. Som når social- og sundhedsassistent Birgitte Sundstrøm diskuterer teknikker og fif med Jimmi Buntzen, om hvordan han bedst kommer fra sengen over i sin kørestol. ★

KRISEN TYDELIGGØR VIGTIGHEDEN AF FAGLIGHED

FAGLIG TALT | Næsten fire måneder inde i coronapandemien har vi gang på gang set vigtigheden af en høj faglighed på landets sygehuse, plejecentre, bosteder og hjemmepleje. Det er jer, der har været ryggraden i beredskabet i social- og sundhedssektoren. Gennem en usikker periode med skiftende retningslinjer har I arbejdet ufortrødent videre for at sikre mindst mulige konsekvenser for vores ældre, syge og svage.

Og det er ikke gået ubemærket hen. Flere gange har vi set omverdenens taknemmelighed og anerkendelse. Det har også fået flere til at blive interesseret i social- og sundhedsfaget – og fået medarbejdere i andre sektorer til at søge ind og hjælpe til.

Den interesse, taknemmelighed og anerkendelse skal fortsætte efter krisen. For situationen har samtidig sat en tyk streg under, at der er brug for flere ressourcer og flere uddannede på området. Det ekstra tryk i forbindelse med genåbningen har vist, at vi på ingen måder har det antal faglærte hænder, vi har brug for, når det brænder på.

Derfor har kommunerne nu en opgave i at sikre, at dem, der har søgt ind i faget midlertidigt, bliver tilbudt uddannelsen, og vi skal sammen med arbejdsgiverne og politikerne sikre, at anerkendelsen kan omsættes til et øget optag på uddannelserne. ★

TORBEN HOLLMANN
SEKTORFORMAND

”

SITUATIONEN HAR SAT
EN TYK STREG UNDER,
AT DER ER BRUG FOR
FLERE RESSOURCER
OG FLERE UDDANNEDE
PÅ OMRÅDET.

@TKHOLLMANN

KORT
OG
GODT

FLEST FULDTIDSANSATTE I RØDOVRE

Rødovre Kommune er det sted i landet, der har den højeste andel social- og sundhedsansatte på fuld tid. Det viser en analyse af arbejdstid blandt social- og sundhedspersonalet på det kommunale ældreområde fra Social- og Indenrigsministeriet. Rødovre Kommune ligger væsentligt højere end landsgennemsnittet, som er på 10 procent. Der er især mange fuldtidsansatte i Rødovre Kommunes hjemmepleje. Her er det mere end hver anden (51 procent), der arbejder på fuld tid. Det er markant højere end landsgennemsnittet på 13 procent.

KILDE: VESTEGNEN SØNDAGSAVISEN

17

kommuner har fravalgt
klippekortsordning til ældre.
Sundheds- og ældreminister
Magnus Heunicke vil ikke gøre
ordningen lovpligtig.

KILDE: DKNYT.DK

HVORDAN PÅVIRKER CORONA ARBEJDS- MILJØET?

I de første måneder af coronakrisen var halvdelen af FOAs medlemmer ifølge to undersøgelser bange for at blive smittet med corona – eller bange for at smitte borgere. Med afsæt i blandt andet de resultater er Kirsten Nabe-Nielsen, der er lektor i socialpidemiologi ved Københavns Universitet, gået i gang med at forske i coronakrisens betydning for arbejdsmiljøet. Hendes undersøgelse er blandt andre rettet mod ansatte i dagtilbud, dagplejen, ambulancefolk og ansatte i ældreplejen og psykiatrien.

KILDE: FAGBLADETFOA.DK

UDGIFTER TIL ÆLDRE STIGER

De seneste 10 år er sundhedsudgifterne til aldersgruppen 65-90 år steget hurtigere og mere end for resten af befolkningen. En ny rapport fra VIVE, Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, viser, at alle de ekstra ressourcer, der er tilført sundhedsvæsenet i perioden, er gået til netop den aldersgruppe. Rapporten konkluderer, at de gennemsnitlige sundhedsudgifter i aldersgruppen fra 65 til 90 år ser ud til at accelerere, mens de ligger nogenlunde konstant for yngre aldersgrupper.

KILDE: VIVE

FOTO: COLOURBOX

GRATIS HJÆLP TIL VÆRDIG ÆLDREPLEJE

Videnscenter for værdig ældrepleje tilbyder gratis korte konsultations- og rådgivningsforløb til kommunale og private leverandører og plejehenheder på ældreplejeområdet. Et forløb kan eksempelvis have fokus på at afdække aktuelle udfordringer og muligheder i forhold til at forbedre værdighed i ældreplejen. Forløbet vil tage udgangspunkt i kommunens eller den private leverandørs aktuelle behov og situation. Den primære målgruppe for forløbet er forvaltninger og ledere i den kommunale og private ældrepleje.

Se mere og find ansøgning kortlink.dk/sst/265mz

FOTO: PER RASMUSSEN

Sosuer sygemeldt efter fangeflugt

Fire social- og sundhedsassistenter har alle døjet med traumer, efter at de i november 2019 blev taget som gidsler og truet på livet under en dramatisk fangeflugt fra retspsykiatrisk afdeling i Slagelse. I særdeleshed to af dem har været ramt. Den ene var sygemeldt i næsten tre måneder, den anden måtte

sygemelde sig igen, efter at hun vendte tilbage til arbejdet. Det kom frem, da de fire vidnede mod den 24-årige bandeleder og surrogatfange Hemin Dilsha Saleh og hans håndlanger. I retten blev de to idømt henholdsvis 15 og 12 måneders fængsel.

KILDE: FAGBLADETFOA.DK

FOTO: COLOURBOX

NYT PERSPEKTIV PÅ STRESS OG SKAM

Forsker ved CBS Pernille Steen Pedersen har udviklet nye dialogværktøjer, der skal styrke arbejdsfællesskabet som et led i forebyggelse af stress på arbejdspladsen. Værktøjerne består blandt andet af dialogkort, der skal gøre det nemmere at tale om stress og skam i personalegrupperne.

Læs mere

vpt.dk/psyisk-arbejdsmiljo

Se filmen Et nyt perspektiv på stress og skam – Viden på tværs

Hvis vi skal have flere op på fuld tid, kræver det et lidt mere fundamentalt arbejde med organiseringen af hele sektoren. Det er et langt sejt træk.

CHRISTIAN HARSLØF

DIREKTØR I KL MED ANSVAR FOR ÆLDREOMRÅDET, I ALTINGET OM, AT VAGTPLANER ER ÅRSAG TIL, AT MANGE SOSUER ER UFRIVILLIGT PÅ DELTID.

TEMA

MEDICINSK CANNABIS

Der er tale om et lægeordineret alternativ til de patienter, der ikke har gavn af godkendt medicin. Men mere end to år efter, at forsøgsordningen med medicinsk cannabis gik i gang, hersker der stadig tvivl og usikkerhed blandt de ansatte.

TEMAET ER SKREVET AF JOACHIM PLOUG HANSEN (JPHA@FOA.DK) OG METTE BOYSEN (MEBO@FOA.DK) | FOTO: TOR BIRK TRADS

20

procent af FOAs medlemmer i sosu-sektoren har oplevet borgere eller patienter, der får cannabisprodukter på recept fra lægen. Det drejer sig især om ansatte på genoptræningstilbud, vikarer, medarbejdere i hjemmeplejen og handikaphjælpere.

KILDE: FOA, MEDLEMSUNDERSØGELSE, MARTS 2020

SÅDAN
FORHOLDER
DU DIG

MEDICINSK CANNABIS

BAG OM ORDET

Medicinsk cannabis er plantedele eller udtræk (for eksempel olie) fra cannabisplanten. Medicinsk cannabis er ingen steder i verden godkendt som et lægemiddel. Medicinsk cannabis må ikke forveksles med cannabis-baseret medicin, som læger i mange år har haft mulighed for at udskrive til deres patienter, og som er lægemidler, der opfylder sundhedsmyndighedernes krav til producenten.

For godt to år siden måtte social- og sundhedsassistent Alice Skov sige nej, da en kræftsyg og stærkt smerteplaget borger ville have hjælp til at få medicinsk cannabis. "Det var forfærdeligt," siger Alice Skov om dilemmaet.

”JEG VALGTE AT SIGE NEJ”

Social- og sundhedsassistent Alice Skov havnede i et dilemma, da en kræftsyg borger ville have hjælp til at tage medicinsk cannabis. Og hun er ikke den eneste. Mere end halvdelen af FOAs medlemmer i sosu-sektoren savner viden om forsøgsordningen med medicinsk cannabis.

Alice Skov er hjemme hos en borger. En kvinde, der er syg af kræft. Så syg, at hun har følt sig tvunget til at prøve en alternativ behandling, når intet andet hjælper. Hun har selv bestilt medicinsk cannabis hjem. Enten plejer hun at kunne tage det selv, ellers hjælper datteren hende.

Men denne dag er det kun social- og sundhedsassistent Alice Skov fra hjemmeplejen, der er til stede. Og den kræftsyge kvinde, der ikke selv kan bevæge sig hen til køleskabet, beder derfor Alice om hjælp. Problemet er bare, at Alice har fået at vide af sin leder, at hun ikke må give hende det.

”Det var forfærdeligt at stå i. Som social- og sundhedsassistent har jeg en moralsk forpligtelse til at sørge for, at de mennesker, vi tager os af, har det bedst muligt. Og jeg kunne se, at det hjalp hende. Men samtidig ville jeg jo ikke gøre noget ulovligt og miste mit arbejde og min autorisation,” siger Alice Skov.

Hun endte med at sige nej. Og den smerteplagede borger, der havde anskaffet sig cannabis uden om lægen, måtte vente på, at datteren kom forbi og hjalp hende.

Aner ikke en dyt

Episoden fandt sted kort tid, før en ny forsøgsordning med medicinsk cannabis trådte i kraft i 2018. På det tidspunkt arbejdede 57-årige Alice Skov i hjemmeplejen i Norddjurs Kommune, og i dag – mere end to år senere – savner hun stadig retningslinjer for, hvordan hun skal håndtere borgere, der benytter sig af medicinsk cannabis.

”Der er ikke nogen køreplan for, hvad vi skal gøre. Hvilke bivirkninger er der, og hvad sker der, hvis de tager for meget,” spørger Alice Skov.

Og hun er ikke alene. En ny FOA-undersøgelse viser, at over halvdelen af medlemmerne i Social- og sundhedssektoren deler Alice Skovs usikkerhed overfor medicinsk cannabis.

Eller som tvivlen formuleres af Alice Skov, der i dag arbejder på et plejecenter og undervejs også har oplevet en

skleroseramt borger, der benyttede sig af den alternative medicin:

”Som social- og sundhedsassistent er jeg vant til at give borgere medicin, jeg ved meget om. Jeg ved for eksempel en masse om morfin, og hvordan det er sammensat. Jeg ved bare ikke en dyt om medicinsk cannabis.”

Lægerne burde udskrive det mere

Alice Skov mener, at retningslinjerne skal komme fra lægerne, der har ordinationsretten. Problemet er dog, at hun oplever en modvilje fra nogle læger til at udskrive det, hvilket kan få borgere til at gå udenom forsøgsordningen for at lindre smerten. Og så kan den østjyske social- og sundhedsassistent igen havne i en situation, hvor hun er tvunget ud i et moralsk dilemma som med den kræftsyge kvinde.

”Hvis lægerne ikke udskriver medicinsk cannabis, får vi ikke nogen procedurer for, hvordan vi skal håndtere det. Og når de ikke findes, kan jeg ikke være behjælpelig med at give borgerne det,” siger Alice Skov og tilføjer:

”Det er frustrerende, for jeg vil jo gerne hjælpe dem til at få det bedre.” ★

Uholdbart at ansatte er usikre

Det er ikke rimeligt, at de ansatte i sundhedssektoren ikke kender nok til forsøgsordningen, mener sektorformand i FOA og kommer med klar appel til myndighederne.

SÅDAN VIRKER FORSØGET

1. januar 2018 trådte en fire-årig forsøgsordning med medicinsk cannabis i kraft.

- Formålet er at give patienter en lovlig mulighed for at afprøve behandling med medicinsk cannabis, hvis de ikke har haft gavn af godkendt medicin.
- Forsøgsordningen skal give et bedre grundlag for at vurdere brugen af medicinsk cannabis ved forsøgsperiodens udgang.
- Læger har fri ordinationsret og må altså i princippet udskrive forsøgsordningens produkter til deres patienter.
- Læger kan udskrive medicinsk cannabis til patienter, der lider af andre sygdomme end de, der står nævnt i vejledningen.
- Ingen læge har pligt til at udskrive medicinsk cannabis.
- De produkter, der er optaget i ordningen, er ikke godkendt som medicin og er normalt ikke testet i kliniske forsøg. Lægerne har altså ikke samme viden om virkninger og bivirkninger som ved godkendt medicin.

Forsøgsordningen med medicinsk cannabis giver en udvalgt gruppe patienter mulighed for at få cannabismedicin på recept, hvis deres læge vil udskrive det.

Men det er nemmere sagt end gjort. I hvert fald giver det anledning til stor usikkerhed blandt de FOA-medlemmer, der arbejder inden for social- og sundhedsområdet.

Det fremgår af en undersøgelse, som FOA har lavet, og som 2.485 medlemmer af Social- og Sundhedssektoren har deltaget i. Her svarer 55 procent af de adspurgte, at de er helt eller delvist uenige i, at de har tilstrækkeligt kendskab til forsøgsordningen i forhold til det behov, de oplever i deres arbejde.

Og det er slet ikke godt nok, siger Torben Hollmann, formand for Social- og Sundhedssektoren i FOA.

”Det er klart, at vores medlemmer ikke skal gå på arbejde uden at vide, hvordan

de skal forholde sig til det her,” siger Torben Hollmann og fortsætter:

”Der mangler meget oplysning til vores medlemmer. Det er dem, der er i frontlinjen og skal være behjælpelige med at give medicinen. Vi må opfordre til, at der kommer den viden, der skal til. Det er myndighedernes ansvar, når nu man har lavet ordningen.”

Nødvendigt med justering

Også hos Danske Patienter forstår man frustrationerne med forsøgsordningen. Her viser en ny undersøgelse, at 79 procent af de patienter, der får cannabis som medicin, har fået det uden om lægen.

”For rigtig mange patienter skyldes det, at deres læge ikke vil tale med dem om det. Lægerne er ikke med ombord, og det skaber usikkerhed hos flere patienter. Derfor forstår jeg godt, at sosuerne kan føle sig usikre,” siger

KILDE: LÆGEMIDDELSTYRELSEN

VIDSTE DU AT ...

Produktet fremstilles ud fra cannabisplanten. Der kan være forskellige typer produkter, for eksempel urtete, olier og kapsler.

GUIDE

3 GODE RÅD OM MEDICINSK CANNABIS

1

Lægerne har ansvaret

- For det første er det vigtigt at understrege, at det er lægen, der skal angive information om dosering og anvendelsesmåde ved sin ordination af medicinsk cannabis.
- Samtidig har lægerne også pligt til at indberette alle formodede bivirkninger til Lægemiddelstyrelsen.

2

Gør, som du plejer

- Derfor skal du også gøre, som du plejer. Det vil sige, at hvis en borger har fået udskrevet en recept på medicinsk cannabis, så skal lægen informere dig om, hvordan du kan være behjælpelig i forhold til dosering og anvendelse.
- Og hvis du er i tvivl, skal du henvende dig via de samme kanaler, som du plejer. Lige som al anden form for medicin med tvivlsspørgsmål, hvor du for eksempel kontakter lægen og/eller din leder.

3

Medicinsk cannabis, der ikke er udskrevet af lægen, er ulovligt

- Hvis en borger benytter sig af medicinsk cannabis, som personen ikke har fået udskrevet af lægen, må du ikke være behjælpelig i forhold til dosering og anvendelse af stoffet. Det kan sidestilles med borgere, som for eksempel benytter sig af anden ulovlig nar-kotika.

Annette Wandel, næstformand i Danske Patienter.

Hun håber, at sundheds- og ældreminister Magnus Heunicke (S) vil justere ordningen.

”Ministeren har sagt, at han vil forlænge ordningen, og vi kan ikke forestille os, at det sker uden en justering. Der skal være en systematisk opsamling af effekt og bivirkningerne, så vi kan blive klogere, og så lægerne kan gå helhjertet ind i det her,” siger Annette Wandel. ★

LÆGERNE SIGER ...

”For at lægerne i højere grad skal tilslutte sig forsøgsordningen, kræver det, at der bliver gennemført et egentlig forsøg med medicinsk cannabis. Et forsøg, hvor nogle patienter får cannabis enten som olie eller dråber, og en gruppe får placebo, og så sammenligner vi effekt og bivirkninger. Det strider imod vores natur at gøre det anderledes.”

Tue Flindt Müller, praktiserende læge og formand for Lægeforeningens Lægemiddeludvalg, som godt forstår, at social- og sundhedsansatte kan føle sig utilstrækkeligt klædt på i forhold til forsøgsordningen.

DENNE ARTIKEL
ER SKREVET
FØR CORONA-
KRISEN

Fra 21 til nul påbud

Hårdt arbejde, dialog og fælles målsætning er baggrunden for, at bostedet Solskin har fået styr på procedurerne.

AF NANA TOFT | FOTO: VICTORIA MØRCK MADSEN

”Før du kom, Pernille, var jeg bange for at tage for mange piller. Nu hjælper I mig på en anden måde.

Så nu er jeg tryk.”

Det er en onsdag formiddag i marts, og social- og sundhedsassistent Pernille Eduard Landberg fra bostedet Solskin hjælper Laila Christensen med at dosere sine piller rigtigt. Det er der i dag en nedskrevet procedure for, ligesom der er 35 andre udførlige instrukser om blandt andet medicin, dokumentation og samarbejdsprocedurer.

De procedurer er nye – og kom først på plads, efter Styrelsen for Patientsikkerhed i september 2019 havde givet bostedet 21 påbud.

”Det var selvfølgelig et kæmpe chok,” siger Pernille Eduard Landberg.

Smelte fagligheder sammen

Styrelsen for Patientsikkerhed konkluderede efter sit tilsyn, at der var ’større problemer af betydning for patientsikkerheden’ på Solskin. Men nu kan personalet ånde lettet op. Da tilsynet vendte tilbage fem måneder senere, var der intet at komme efter. 21 påbud var blevet til nul.

Den væsentligste forklaring er et intensiveret samarbejde på tværs af det pæda-

gogiske og sundhedsfaglige personale. For selvom Pernille Eduard Landberg var blevet ansat året før med det specifikke formål at forberede tilsynsbesøget, var hun samtidig den første ansatte med sundhedsfaglig baggrund. Nogensinde.

Det blev hurtigt tydeligt, at den pædagogiske og den sundhedsfaglige faglighed var forskellige. Men det var først, da de 21 påbud kom, at det for alvor gik op for alle, at eneste vej frem var at smelte de to fagligheder sammen.

Beboernes trivsel et fælles mål

I praksis betyder det for eksempel, at Pernille Eduard Landberg er lige så meget sammen med beboerne som sine pædagogiske kolleger. For som hun siger:

”Hvad nytter det at kende til retningslinjer, lovgivning og procedurer, hvis den enkelte procedure ikke er skrevet ud fra et dybt kendskab til den enkelte beboer?”

Omvendt er leder Dimitra Lundsgaard taknemmelig for Pernilles faglige input.

”Før Pernille kom, var der huller, og de huller kunne skabe problemer for beboerne. I dag har vi en langt større forståelse for hinandens fagligheder og et tydeligt fælles mål, nemlig beboernes trivsel,” pointerer Dimitra Lundsgaard. ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

MÅLEPUNKTER

Styrelsen for Patientsikkerhed måler på 17 målepunkter ved hvert tilsynsbesøg på bostederne. Blandt målepunkterne er der blandt andet fokus på medicinbehandling og -opbevaring, dokumentation, journalføring og instrukser.

KILDE: STYRELSEN FOR
PATIENTSIKKERHED

Mere tid sammen med Laila Christensen (tv.) har gjort det tydeligt for Pernille Eduard Landberg og hendes kolleger, at Laila har brug for mere hjælp til at huske, hvornår hun skal tage sin medicin.

NUL PÅBUD SÅDAN GJORDE VI

- **Udførlige og præcise instrukser**
Fra nul til 35 nedskrevne instrukser, der har skabt overblik, ensretning og tryghed. Sosu-assistent Pernille Eduard Landberg blev frikøbt til arbejdet.
- **Dokumentation**
Fra utilstrækkelig og tilfældig til minutiøs og konsekvent dokumentation.
- **Sundheds- og medicinmodul**
Sundheds- og medicinmodulet gør, at personalet blandt andet kan dokumentere de 12 sundhedsfaglige ydelser.
- **Dialog og samarbejde**
Hver eneste instruks er talt igennem ned til mindste detalje, og både sundhedsfaglige og pædagogiske aspekter er blevet indarbejdet.
- **Sidemandsoplæring**
Giver mulighed for flere individuelle, opfølgende spørgsmål.
- **Kompetenceprofil-mappe**
Mapperne giver et hurtigt overblik over hvem, der kan gøre hvad.

KILDE: PERNILLE EDUARD LANDBERG OG
DIMITRA LUNDSTAD

Tillægget, der forsvandt – og kom tilbage

To pædagogmedhjælpere fra Als landede i otte måneders tovtrækkeri, da de klagede over, at arbejdsgiveren pludselig ville skære i et særligt tillæg.

AF ANNE METTE FUTTRUP, REDAKTIONEN@FOA.DK | FOTO: ROBERT WENGLER

Hver formiddag arbejder pædagogisk assistent Jens Kristian Jensen og pædagogmedhjælper Jan Foder med børnene med særlige behov på Hørup Centralskole på Als. Det er de uddannede og ansat til, og derfor får de et specialtillæg.

Om eftermiddagen, når skoledagen er slut, følges Jensen og Foder med børnene til SFO'en eller klubben og tilbringer resten af dagen med dem her. Men denne del af dagen skal ikke længere udløse et tillæg, skrev deres arbejdsgiver, Sønderborg Kommune, i et brev til dem i juni 2019. Kun arbejdstimer i skolen berettiger til specialtillægget, og lønnen ville derfor falde med godt 1.000 kroner om måneden.

Nye vilkår kom ud af det blå

"Kommunen mente åbenbart, at børnene kun var specialbørn i skoletiden og ikke i SFO'en. Men det er jo helt urimeligt, for det er nøjagtig de samme børn. Vi er mindst lige så meget på om eftermiddagen. Efter skole er de helt brugte og ryger ind i mange konflikter, som vi hjælper dem med at løse," forklarer Jan Foder og bliver suppleret af sin kollega:

"Jeg er den person, der giver dem omsorg og trykthed både i timerne, i frikvar-

tererne og i SFO'en. Jeg har kontakt til forældre og socialrådgivere og går med til møder. Det giver ingen mening, at specialtillægget kun skulle gælde i skoletiden," siger Jens Kristian Jensen.

Otte måneders tovtrækkeri

Jan Foder bad om hjælp i FOAs afdeling i Sønderborg, hvor heller ikke faglig konsulent Susanne Kragelund Hansen kunne se meningen i det. Derfor indledte hun forhandling med kommunen:

"Kommunen fastholdt, at der er tale om en specialskole, men ikke en special-SFO og -klub. Men på skolens hjemmeside er det udførligt beskrevet, at der er special-SFO for 0.-2. klasse og specialklub for 3.-6. klasse. Derfor stillede vi krav om udbetaling af tillæg for alle timer," siger hun.

Otte måneders forhandlinger, blev det til. FOAs hovedkontor og siden KL blev inddraget, før Sønderborg Kommune i februar 2020 trak vilkårsændringerne tilbage.

Sagens endeligt skabte glæde hos Jensen og Foder. Ikke alene på grund af egen løn:

"Jeg er fællestillidsmand for kolleger på flere skoler, og det viste sig i forløbet, at nyansatte ikke har fået tillægget.

KEND DIN RET

FÅR DU DE RIGTIGE TILLÆG?

Er du i tvivl om, hvorvidt du får de rigtige tillæg? Eller har din arbejdsgiver varslet ændrede vilkår? Sådan får du skarpe øjne på sagen:

- Tal med din tillidsrepræsentant og involver ham eller hende i din bekymring.
- Gå til din FOA-afdeling og få assistance fra folk, der kender juraen og paragrafferne. Hvis lokalafdelingen har brug for hjælp, kontakter den FOAs hovedkontor.

Jens Kristian Jensen og Jan Foder gik til FOA, da deres arbejdsgiver, Sønderborg Kommune, ville afskedige og ansætte dem igen på andre vilkår. For arbejdet ville være nøjagtig det samme – kun lønnen ville slankes.

Det er vi også ved at få løst. Det kan virkelig betale sig at gå til FOA og få professionelle øjne på. Det har været nogle slid-somme måneder, men jeg er meget tilfreds med, hvor det er endt,” siger Jan Foder.

Andre pønser på det samme

I FOA er overenskomstchef Mik Dalsgaard Andreassen opmærksom på sagen fra Sønderborg. Han kalder den 'ekstra vigtig', for-

di Sønderborg Kommune tilsyneladende ikke er den eneste, der forsøger at ændre på det pågældende specialtillæg.

”De medlemmer, der oplever det samme som Jens Kristian og Jan, skal selvfølgelig reagere og kontakte FOA,” siger Mik Dalsgaard Andreassen.

Sønderborg Kommune har ikke ønsket at kommentere sagen over for Fagbladet FOA. ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

DE FIK OGSÅ HJÆLP AF FOA

Jean Dahlin PTSD GAV TRE GANGE ERSTATNING

I 2016 blev Jean Dahlin og hendes kollega overfaldet, mens de var på arbejde. Oplevelsen var så voldsom, at Jean fik PTSD af det, og hun blev sygemeldt og siden opsagt fra sit arbejde som social- og sundhedshjælper. Hendes tab af erhvervsevne er opgjort til 95 procent.

En sagsbehandler fra FOA var fra starten involveret i hendes sag og var med til samtaler på arbejdspladsen, ved kommunen og i psykiatrien. Jean fik tilkendt førtidspension og har nu fået erstatning for varige mén, for svie og smerte og for tab af erhvervsevne.

Peter Hansen 23 ÅR GAMMEL SAG ENDELIG SLUT

Da Peter Hansen i 1997 brækkede sin ankel på sit arbejde som portør, heled den ikke, som den skulle. Efter flere omplaceringer på arbejdet, endte det med, at han blev opsagt i 2016. Da arbejdsskaden allerede var anerkendt og godtgjort med en méngrad på 25 procent, fik han med FOAs hjælp genoptaget sagen, efter at han blev tilkendt førtidspension. Med juridisk hjælp fra FOA fik Peter tilkendt 90 procents erhvervsevnetab for den 23 år gamle skade, og han får nu erstatning for den løn, han ville have tjent indtil pensionsalderen.

Har du brug for hjælp
Kontakt din egen afdeling via foa.dk

KRITISK SYGDOM

Bliver du ramt af kræft eller anden kritisk sygdom, kan du i nogle tilfælde få udbetalt 100.000 kroner fra din pensionsordning i PenSam. Fagbladet FOA guider dig til, hvad du skal være opmærksom på.

AF MERETE NIELSEN

GUIDE

6 TING DU SKAL VÆRE OPMÆRKSOM PÅ

1 Hvad er kritisk sygdom?

De typiske sygdomme, der udløser en udbetaling, er kræft- og hjertesygdomme. På pensam.dk kan du se listen over alle de diagnoser, der giver ret til udbetaling. Listen bliver løbende justeret, og fra 1. juli 2020 kommer der nye diagnoser med, herunder hjertesvigt.

2 Har jeg kritisk sygdom i min pensionsordning?

Indbetaler din arbejdsgiver til din pensionsordning i PenSam, er du dækket, indtil du når folkepensionsalderen. Der er dog få undtagelser, nemlig kunder med meget små pensionsindbetalinger. På pensam.dk under 'Min pension' kan du tjekke, om du er dækket af forsikringen. Hvis du er i tvivl, kan du også ringe på 44 39 39 39.

3 Hvad får jeg udbetalt?

Hvis din diagnose er på listen over kritiske sygdomme, får du 100.000 kroner skattefrit. Du bestemmer selv, hvad du bruger pengene til.

4 Hvad skal jeg selv gøre?

Får du en kritisk sygdom, vil du i de fleste tilfælde via patientregistret få besked om, at du muligvis har ret til erstatning. Derefter skal du selv kontakte PenSam på 44 39 39 94 for at høre, om din diagnose er omfattet – PenSam får nemlig ikke besked fra sundhedsvæsenet. Du skal søge om udbetaling senest tre år efter, du har fået diagnosen.

5 Hvad hvis jeg bliver arbejdsløs?

Hvis du mister dit arbejde, stopper indbetalingen til din pension. Det betyder, at dine forsikringer ved sygdom og dødsfald bortfalder efter et år. Du kan normalt beholde dine forsikringer ved selv at betale for dem. Kontakt PenSam, inden der er gået et år siden sidste pensionsindbetaling fra din arbejdsgiver.

6 Hvad hvis jeg er elev?

Elever er i udgangspunktet kun omfattet af en overenskomst og har ikke en pensionsordning. Det kan dog være anderledes, hvis du for eksempel har arbejdet som pædagogmedhjælper og videreuddanner dig til pædagogisk assistent.

Læs mere
pensam.dk/kritisksygdom

DIN PENSIONS- ORDNING ER OBLIGATORISK

- Er du ansat under en FOA-overenskomst, bliver du automatisk omfattet af en pensionsordning i PenSam.
- Hver måned indbetaler din arbejdsgiver et beløb til din arbejdsmarkeds-pension i PenSam. Den består både af en opsparing til din alderdom og en forsikringsordning – blandt andet ved kritisk sygdom, som cirka 1.500 får hjælp af hvert år.

Tjek

Se hvordan din pensionsordning er sammensat på:
pensationsinfo.dk

KILDE: PIA HØJRUP,
KUNDEDIREKTØR I PENSAM

Dine **FOA Fordele** i PenSam 2020

FOA INDBOFORSIKRING

Kun 1.493 kr. pr. år

FOA LØNKONTO

3 % i rente op til 25.000

FOA ULYKKESFORSIKRING

25 % rabat det
første år

FOA BOLIGFORDEL

2.500 kr. rabat for
hver lånt million

10 % FOA-RABAT

På de fleste
forsikringer

FOA BILLÅN

2,95% i rente ved
20% i udbetaling

INGEN SELVRISIKO

Efter 2 år uden skader hos os
(særlige regler for bil)

FOA LÅN

7,95% i rente

FOA Fordele er kun til dig, der er medlem af FOA

Du får gode priser og høj kvalitet. Samlet set kan meget
få matche vores tilbud til dig. Se, hvad du kan få på

pensam.dk/foafordele

RING
44393953

NYHED!
UNGEPAKKE

Både bank og forsikring
Kun 180 kr. om måneden

PenSam

FOA

NEMME PENGE

Trim dine lån

Har du flere lån, kan du spare ved at få dem lagt sammen. Det kræver noget arbejde, men det er anstrengelserne værd.

AF LIS HORNØ | FOTO: IBEN GAD

Der findes billige lån. Der findes dyre lån. Og så findes der, som økonomen Anders Bosteen formulerer det, 'obskure' lån. Det er dem, vi også kender som kviklån – og selv om der nu er lagt loft over kviklånhajernes ågerenter, koster deres lån stadig rigtig mange penge.

Men uanset om du ligger i den ene eller anden ende af skalaen, er det altid en god idé at kigge på, hvordan dine egne lån er skruet sammen. Især hvis du har flere lån – og nogle af dem er i den dyre kategori.

"Har man lidt forskellige lån, hvoraf nogle er til en høj rente, kan man ved at shoppe omkring komme ned i rente," siger Anders Bosteen, der er uvildig rådgiver i finansoptimering.dk - men det kræver dog noget knofedt:

"Du kan have 5.000 kroner i løbet af et kvarter hos nogle af de obskure lån. Mange er ikke opmærksomme på, at de kan få bedre vilkår i banken. Men skal du ned i banken, skal

du have gennemgået din økonomi og fremlægge dokumenter. Det er noget, folk kan gå kolde i," siger Anders Bosteen.

Kræver fodarbejde

Han pointerer, at der ikke er garanti for at spare penge, når man trimmer sine lån. Men man skal gøre forsøget. I alle tilfælde vil banken altid vurdere din kreditværdighed. Fast arbejde eller god mulighed for at få et job er et plus i den forbindelse.

"Jeg vil formode, at man kan komme ned i udgifter, men det afhænger af, hvilke lån man har i forvejen. Essensen er, at man simpelt hen er nødt til at lave noget fodarbejde. Måske skal man rundt til fem-seks forskellige banker og have et møde med dem," siger Anders Bosteen.

Personlige relationer

Han vil ikke anbefale en bestemt bank – og han understreger, at han ikke kender PenSam Bank, som Fag-

bladet FOA bruger som eksempel i dette nummer.

"Men det med, at en virksomhed som PenSam Bank servicerer sine medlemmer, er altid en god pointe. Det gælder også med pensions-selskaber. Har man en fagligt funderet pensionskasse, er det normalt en god idé at indbetale til den. Normalt er et fagligt selskab billigere end et, der er rent kommercielt drevet. Det er formodentlig det samme med Pensam Bank," siger Anders Bosteen.

Han tilføjer, at den personlige relation er vigtig.

"Det er forskelligt, hvordan banker vurderer forskellige typer kunder. Jeg siger til mine kunder, at det i sig selv er noget værd, hvis man har en god kemi med sin bankrådgiver. Især hvis man har en dårlig økonomi. Den personlige relation betyder noget." ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

Ossango Elonga Bruun måtte konsultere flere banker, før det lykkedes at finde en, der ville tage hans sag.

RENGØRINGSASSISTENT

SAMLEDE GÆLD OG SPARER 3.000 KRONER – HVER MÅNED.

Når Ossango Elonga Bruun havde betalt afdragene på sin gæld, havde han cirka 3.000 kroner at leve for om måneden. Det var ikke meget, men det var altså prisen for at ligge inde med to almindelige forbrugslån og et tab på 200.000 kroner i forbindelse med, at han solgte sit hus.

“Det var svært. Det kunne bare ikke køre,” siger Ossango Elonga Bruun, der er rengøringsassistent hos Glostrup Ejendomme.

“Det var ikke kviklån. Det var bare forskellige lån, jeg havde taget. Hver måned betalte jeg 20.000 kroner, og så havde jeg 3.000 kroner tilbage.”

For at få renter og gebyrer ned gik Ossango til sin bank gennem mange år. Og blev afvist. I stedet opsøgte han nogle banker, der lokker med at samle folks lån. Men igen forgæves.

“Jeg var skuffet. Hvorfor reklamerer de, og så vil de alligevel ikke hjælpe,” spørger han.

Til et FOA-arrangement mødte Ossango Elonga Bruun, der også er tillidsrepræsentant, en medarbejder fra PenSam Bank.

“Der var en kemi mellem ham og mig. Han kiggede på min sag, og et par dage efter ringede han og sagde, at han godt ville hjælpe.”

Ossango fik samlet sine lån hos PenSam Bank og har nu cirka 6.000 kroner tilbage, når de faste betalinger er trukket.

“Jeg føler mig tryk. Jeg tænker ikke på at låne flere penge, det er slut,” siger den snart 60-årige rengøringsassistent. ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

SÅDAN UNDGAAR DU AT SNYDE DIG SELV

- Har du overhovedet råd til at låne? Lånet skal jo betales tilbage med renter og gebyrer, og afdraget går fra det beløb, du normalt har til rådighed.
- Sammenlign prisen på lån og husk gebyrer. Det hele er sammenfattet i ÅOP. Du kan med fordel benytte tjek-laen.dk, pengepriser.dk eller mybanker.dk.
- Vælg hellere et forbrugslån i banken frem for et kviklån/sms-lån, der oftest er med kort løbetid og væsentligt højere rente.

KILDE: ANDERS BOSTEEN, FINANSOPTIMERING APS

BAG OM ORDET

ÅOP betyder årlige omkostninger i procent af det samlede lånebeløb. Brug ÅOP og få et retvisende overblik, når du sammenligner lån med samme løbetid og samme afdrag

OPERATIONSTEKNIKER LARS ENOK AGERBO

'JEG LÆRTE AT SY VED AT ØVE MIG PÅ EN FLÆSKESTEG.'

AF MALIN SCHMIDT FOTO: JACOB NIELSEN

Jeg kan skille en motor i 30.000 dele og samle den igen. Oprindeligt er jeg uddannet automekaniker, og der er mindst 10 ting ved eksplosionsmotoren, der minder om menneskekroppen. Begge har brug for ilt og brændstof. Måske var det derfor, jeg for 10 år siden søgte ind på uddannelsen som operationstekniker.

Der er det tekniske med sakse, pincetter, instrumenter, og så er der det menneskelige. At kunne reparere kroppen, som du reparerer en bil og se, hvordan nerverne og senerne løber, er sindssygt spændende. Jeg er den eneste operationstekniker på Rigshospitalet og den første specialeansvarlige sektionskoordinator på Læbe-Ganespalte Centret, der ikke er sygeplejerske.

Jeg giver ikke bare saks og pincet under operationerne. Jeg vil forstå, hvad de bruges til, og hvad de latinske udtryk betyder. Når kirurgerne flytter blodkar op, følger jeg ikke bare med. Jeg undersøger det, de gør. Det var sådan, jeg lærte at sy. Jeg købte en flæskesteg for at øve mig derhjemme og syede den sammen, og nu kan jeg assistere kirurgerne.

Vi får børnene ind første gang, når de er 3-4 måneder, og vi følger dem, til de er 21. Jeg er god til at være rolig. Måske har de et traume fra første gang, måske er de bange. Det tænker jeg over hver gang.

Vi åbner op i alle lag – underhud, overhud, muskulatur, slimhinder – og syr dem sammen i den struktur, der er den normale. At følge forandringen, når et barn kommer ind med en åben spalte og se resultatet bagefter, hvor de har fået en læbe og kan spise, drikke og få et normalt liv. Det er fascinerende hver gang. ★

| CV |

2016: Operationstekniker, specialeansvarlig sektionskoordinator, Rigshospitalet

2010-2015: Operationstekniker, Nordsjællands Hospital

2000-2010: Gartner og altnuligmand i daginstitutioner

1992-2000: Pædagogmedhjælper/børnehjem i Mellemamerika

1986-1990: Uddannet automekaniker

OPGØR MED MYTER OG MISFORSTÅELSER

Mere viden. Flere færdigheder. Nyt projekt dokumenterer, at sundhedsmedarbejdere efterspørger flere diabeteskompetencer.

AF NANA TOFT | ILLUSTRATION: JAKOB DALL

Hvornår er et diabetessår så alvorligt, at jeg skal tilkalde en sygeplejerske? Hvad er den korrekte stikketeknik?

Et nyt forsknings- og udviklingsprojekt konkluderer, at ansatte på plejehjem og i hjemme- og sygeplejen i Københavns Kommune mangler både viden om diabetes og ikke mindst flere færdigheder.

"Mange medarbejdere forklarer, at de kun har fået viden om diabetes i deres uddannelse, som måske kan ligge 20 år tilbage," siger projektleder, forsker og antropolog Natasja Kingod fra Uddannelsesenheden på Steno Diabetes Center Copenhagen.

Sårpleje og kulhydrater

Der sker stor teknologisk udvikling indenfor diabetes. Der kommer blandt andet flere nye blodsukkerapparater og

scannere, og det skal nogle sundhedsansatte lige vænne sig til.

"Her oplever vi en utryghed. En mindre teknologiforskrækkelse," forklarer Natasja Kingod.

Men også sårpleje er et andet større fund for forskerne. For må man pille i et diabetessår, og hvilke plastre skal man bruge?

"Og så er der kulhydrater. For må borgere med diabetes få kage? Svaret er ja. Der er i dag teknologi og medicin, der kan regulere blodsukkeret. Men også her oplever vi myter og misforståelser," siger Natasja Kingod.

Projektet er i gang med at udvikle et train-the-trainer forløb, hvor en række medarbejdere får en særlig uddannelse i diabetes og kan give deres viden videre til kolleger. ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

FORSKER-
ZONEN

Natasja Kingod
Antropolog, post.doc,
forsker og projektleder

Uddannelsesenheden på Steno
Diabetes Center Copenhagen

SÅDAN GJORDE DE

En antropolog og en diabetessygeplejerske har fulgt ansatte, der arbejder med ældre borgere i hjemmeplejen. Det er blevet til 150 timers observationer, ligesom forskerne har talt med personalet om deres ønsker til ny viden og deres udfordringer i hverdagen. Projektet sker i samarbejde mellem Steno Diabetes Center Copenhagen, Center for Diabetes København og Københavns Kommune.

KILDE: NATASJA KINGOD

NT Falke
søger faglærte vikarer:

SSA, SSH, Sygehjælpere,
Pædagoger og Sygeplejersker

til vores kunder på plejecentre, hjemmepleje og institutioner i hele landet.

Med et stærkt koncept

og overenskomst med FOA er vores mål og ønske, at du bliver vores nye kollega.

Registrer dig på www.ntfalke.dk

og få adgang til vores
booking og vagtsystem - Temponizer

eller ring til os på 71969600.

NT Falke leverer vikarer til offentlige og private institutioner, samt hjælpetydelser til de fleste bevillinger efter sundhedsloven og serviceloven - bl.a. BPA, Ledsagning og støtte-/aflastning på både voksen og børne-/ungeområdet. Derfor søger vi også løbende ufraglærte handicaphjælpere.

HUSK!**23. juni**

kan du udfylde dit dagpenge- eller efterlønskort på foa.dk. Se oversigt over alle datoer på foa.dk/udbeta-lingsperioder

Husk at udfylde din Joblog

Mindst en gang om ugen skal du skrive de job, du søger, i en digital joblog – enten via foa.dk/akassen eller jobnet.dk. Du skal logge mindst 1-2 job om ugen, så du som minimum logger 6 job over en periode på 4 uger. Derudover skal du hver måned gemme mindst én jobansøgning i din joblog. Det kan få konsekvenser for dine dagpenge, hvis du ikke opfylder disse krav.

Nyt job?

Find dit nye job på FOA Job via foa.dk/akassen.

Digital post

Vi sender ikke længere breve med posten, men udelukkende til din indbakke på foa.dk/min-post. På Mit FOA i øverste højre hjørne på hjemmesiden kan du se og evt. ændre, hvordan du får besked om digital post. Vi anbefaler, at du både får besked pr. mail og sms.

A-KASSENS CALLCENTER – en udvidet service til dig

Hvis du har brug for at kontakte a-kassen uden for normal åbningstid, kan du ringe til callcentret på tlf. 46 97 10 10. Vi har åbent mandag til fredag kl. 16-20. Her kan du få hjælp, når du har brug for det.

FÅ HJÆLP TIL EN PLAN FOR VIRKSOMHEDSPRAKTIK

AF VIBEKE KOLD

Virksomhedspraktik er en form for aktivering, hvor du kommer ud på en arbejdsplads i op til 4 uger, mens du får dine sædvanlige dagpenge. Derfor er det vigtigt, at der er et formål med virksomhedspraktikken, så du ikke bare arbejder gratis, mens du bruger af dine dagpenge.

En vej til brancheskift

Virksomhedspraktik er især velegnet, hvis du overvejer at skifte til et nyt fag – måske pga. fysiske eller psykiske begrænsninger, der gør, at du ikke længere kan arbejde i dit hidtidige fag.

Det kan også være, at du bare har lyst til at prøve noget nyt, og så kan du også bruge de 4 ugers praktik til at snuse til et nyt fag. Hvordan er det at arbejde i det? Hvilke kompetencer kræver det? Skal du have mere uddannelse for at kunne få et fast job i faget? Det kan også være, at du allerede har de nødvendige kompetencer, så du kan blive fast ansat på arbejdspladsen efter praktikken.

Husk, at du ikke er ansat

Der er dog nogle problemer, du skal være opmærksom på, før du starter i en virksomhedspraktik. For eksempel er du ikke ansat på arbejdspladsen, så du har ikke samme løn- og arbejdsforhold som dine kolleger.

Du skal også passe på, at din arbejds-

kraft ikke bliver misbrugt. Nogle arbejdsgivere har en løbende strøm af virksomhedspraktikanter, der udfører ordinært arbejde, men aldrig bliver ordinært ansat på arbejdspladsen. Andre arbejdsgivere bruger virksomhedspraktikken som en slags prøveperiode, før de måske vil ansætte praktikanten fast.

Virksomhedspraktik er gratis for jobcentre, og derfor er der mange jobcentre, der sender de ledige i virksomhedspraktik, selvom der hverken er job eller opkvalificering i praktikken.

Du skal have en plan

Du skal sikre dig, at der er et klart formål med din virksomhedspraktik. Skal du lære noget nyt eller snuse til et nyt område? Eller måske skal du afklare, om du stadig kan arbejde på dit gamle område, måske inden for nogle nye funktioner.

FOAs A-kasse kan hjælpe dig med at formulere en plan for din virksomhedspraktik, og hvad du skal bruge den til. Måske skal du starte på et uddannelsesforløb bagefter, hvor du kan lære mere om det, du har arbejdet med i praktikken.

Vi kan også hjælpe dig ved at tage en snak med jobcentret, hvis de vil sende dig ud i en virksomhedspraktik, der ikke giver mening for dig. For måske er det en helt anden form for aktivering, der er det rigtige for dig. ★

Brug dine feriedagpenge inden 1.9.2020

AF MIKKEL MELDGAARD BLOCH

Som følge af den nye ferielov starter der et nyt ferieår 1. september 2020. Hvis du har optjent ret til feriedagpenge fra a-kassen, skal du derfor nå at bruge dem inden 1. september. Du kan ikke over-

føre feriedagpenge til det ferieår, der begynder 1. september 2020. Hvis du har ret til feriedagpenge, vil du i marts 2020 have fået et brev fra a-kassen, hvor det fremgår, hvor mange dage du har ret til. ★

FROKOST I FARVER

Lav en lækker madpakke med mange farver og smage af det, du allerede har i dit køleskab. Brug for eksempel grønne asparges, hvide og gule æg og røde radiser.

AF KATRINE KLINKEN | FOTO: LINE FALCK

Kom både
sprød og
blød mad i
bentoboksen

TIP!
Kog ekstra
grøntsager til
madpakken

BENTOBOKS – MADPAKKE MED RESTER

1 portion

Asparges og æg med sesamsalt

4-5 kolde, kogte
grønne asparges
1 æg
1 tsk. sesamfrø
½ tsk. salt

Bræk de træede ender af aspar-
geserne. Kog dem et minut og
lad dem dryppe af. Skær ægget i
halve. Drys æg og kolde asparges
med sesamfrø og salt.

Rugbrød med fiskesalat med karry

2 skiver rugbrød
100 g. kold fisk eller
tun på dåse (afdryppet)
3 spsk. mayonnaise
Ca. 1 tsk. karry
Salt og friskkværnet peber

Rør fisken med en gaffel og tilsæt
mayonnaise. Smag til med karry,
salt og peber. Kom fiskesalaten
på en skive rugbrød og læg den
anden side ovenpå. Klap sammen
og skær over i halve.

Kartoffelsalat

150 g kolde, kogte
små kartofler
2 spsk. blåskimmelost
2 spsk. ymer
Salt og friskkværnet peber
5-6 radiser

Skær kogte kartofler i halve.
Mos blåskimmelost med en gaffel
og rør ymer i. Vend sammen med
kartoflerne og smag til med salt
og peber. Giv radiser til.

Katrine Klinken er kok og
ernærings- og husholdnings-
økonom og arbejder som
madskribent.

Læs mere:
[instagram.com/katrineklinken](https://www.instagram.com/katrineklinken)

QUIZ

1. Under coronakrisen arbejdede Marlene Skade i det, hun beskriver som en?

- A. Badedragt
- B. Sikkerhedsdragt
- C. Rumdragt

2. Hvad laver Hanne-Vibeke Holsts søster?

- A. Social- og sundhedshjælper
- B. Forfatter
- C. Pædagog

3. På hvilken ø arbejder pædagog-medhjælperne Jens Kristian Jensen og Jan Foder?

- A. Fanø
- B. Als
- C. Thurø

4. Hvor meget har Ossango Elanga Bruun tilbage hver måned efter at have omlagt sine lån?

- A. 5.000 kroner
- B. 6.000 kroner
- C. 7.000 kroner

5. Hvor mange timer har Karen Schøn Andersen i døgnet?

- A. 15
- B. 20
- C. 25

6. Vi er gået tæt på en af illustrationerne i dette nummer af Fagbladet FOA. Hvad forestiller det?

- A. Svovlkis
- B. En æggemad
- C. Skæl af akvariefisk

KAN DU DIT FAGBLAD?

Vær med i lodtrækningen om et gavekort til Coop til en værdi af 250 kroner. Vi trækker lod blandt de indsendere, der har svaret rigtigt på flest spørgsmål. Du finder alle svar i dette nummer af Fagbladet FOA.

Kun medlemmer af FOA kan deltage i lodtrækningen. Send dit svar til: brevkasse@foa.dk **senest 1. august.** Du kan også besvare quizzen på foa.dk/quiz

Vinder af quizzen i Fagbladet FOA nr. 1/2020 blev Jette Mortensen, Holbæk.

Partistøtte – nej tak!

FOA går ikke ind for, at medlemmerne skal støtte politiske partier over deres kontingent. Skulle det alligevel komme på tale, kan du melde fra på forhånd ved at bruge kuponen herunder. Kuponen skal sendes til forbundets revisor. På den måde sikrer du dig anonymitet. FOA får kun at vide, hvor mange der har frmeldt sig – ikke hvem. Frameldingen gælder, indtil du annullerer den. Du behøver derfor ikke indsende kuponen, hvis du allerede har gjort det tidligere. Hvis du ikke vil klippe i bladet kan du finde kuponen på foa.dk og selv printe den: foa.dk/partistoette

Hvorfor kan jeg ikke framelde partistøtte online?

Hvert år skal fagforeninger sende en blanket til framelde af partistøtte til deres medlemmer. Det står der i "Lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber" fra 1990. Selv om det siden er blevet muligt at underskrive sådan en erklæring online, gælder loven stadig. Du kan finde framelingskuponen på foa.dk/partistoette og skrive den ud, hvis du vil undgå at klippe i bladet. Men desværre er du stadig nødt til at købe et frimærke og spadser ned til postkassen.

Cpr.nr.
Lokal FOA-afdeling
Navn
Adresse
Postnummer og by
Dato
Underskrift

☐ **Framelding:** Jeg ønsker at være fritaget for at betale til politiske partier eller partipolitiske formål i øvrigt over medlemskontingentet.

Sendes til Revisionsinstituttet, Skagensgade 1, 2630 Tåstrup
Mærk kuerten: **Erklæring**

FOA
SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Få hjælp til at
finde dit næste job

FOA JobMatch

Jobformidling
til FOAs medlemmer

FOA JobMatch er en gratis og
landsdækkende jobformidling til
FOA-medlemmer og arbejdsgivere.
Læs mere på foa.dk/jobmatch

FOA SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

midt
regionmidtjylland

Specialområde
Hjerneskade

Hans Henrik Knoop

Positiv psykologi,
trivsel, læring og
kompetenceudvikling

Centralværkstedet i Aarhus
20. oktober 2020 kl. 8.30-15.30

Stigende krav til social og sundhedsområdet
øger behovet for læring og kompetence-
udvikling – men hvordan lærer vi bedst?

Specialområde Hjerneskade inviterer til en temadag, hvor vi
sammen med psykolog Hans Henrik Knoop sætter fokus på,
hvordan vi som medarbejdere og organisationer kan arbejde
med læring. Vi skal se på, hvordan vi – og vores hjerner – lærer
bedst, og hvordan vi med udgangspunkt i Positiv Psykologi
kan bidrage til kompetenceudvikling og trivsel.

Temadagen henvender sig til alle, der vil vide mere om
læringsprocesser, og om hvordan vi kan skabe positive og
hjernevenlige arbejds- og læringsmiljøer.

PRIS: KR. 1.700,- PLUS MOMS PR. DELTAGER.

Ved 3 eller flere samtidigt tilmeldte gives der 5% rabat.

TILMELDING

Tilmeld dig allerede i dag og glæd dig til en spændende og
lærerig dag. Link til tilmelding og yderligere information om
temadagen på:

WWW.SOH.RM.DK/POSITIVPSYKOLOGI

Specialområde Hjerneskade

Engtoften 5A
DK-8260 Viby J.
Tlf.: 7847 7400
www.soh.rm.dk

DET SKER

FREDERIKSSUND

Seniorklubben. 16. sep. kl. 11.30-13: Generalforsamling med lidt at spise og drikke kl. 11.30-12, dernæst generalforsamling med dagsorden jf.

lovene. Indkomne forslag skal være bestyrelsen i hænde senest 14 dage før. Tilmelding til kasserer Anny Lorentzen på 29 60 02 39/annylorentzen@hotmail.com senest 1. sep. af hensyn til forplejning. Bagefter medlemsmøde fra kl. 13.30-16: Bryghuset – Svendborg – Demensby. En medarbejder fortæller om baggrunden for at lave en demensby inkl. slideshow og debat.

HOLSTEBRO

Seniorklubben. 13. aug. kl. 14: Banko. 27. aug. kl. 13.15: Besøg i Historiens Hus, Museums-gade 32, Herning m. rundvisning og kaffe/te/kage. Samkørsel fra FOA kl. 13.15. Tilmelding til Signe på 97 41 40 38/23 67 86 06 senest 21. aug. 10. sep.: Udflugt til Grøn-selandet. Se program på foa.dk/afdelinger/foa-holstebro og i næste trykte program.

HORSENS

Seniorklubben. 8. sep. kl. 14: Vi får besøg af Hanne Petersen, tidl. formand i FOA Horsens. Nu repræsentant for Røde Kors. Hun fortæller om det humanitære arbejde herhjemme og ude i verden. Hanne har en person med, der fortæller, hvordan man yder førstehjælp med hjertestarter. 22. sep. kl. 13-ca. 16.30: Tur til Klostermølle. Natur-

vejleder Peter Damgaard viser og fortæller om området. 6. okt. kl. 14: Besøg af formanden for Lungeforeningen, Klaus Skjærlund, der fortæller om opstart af foreningen i Horsens samt om lungernes funktion. For at deltage i seniorklubbens program skal du være medlem. Årlig kontingent 160 kr. Dorrit Bank på 60 19 70 16, Sonja Møller Andersen på 60 71

17 80. Begge træffes bedst ml. kl. 17-18.

ODENSE

Seniorklubben. 1. sep.: Vi prøver at afvikle den udsatte tur til Fejø. Kl. 6: Afgang Vejerbøden Nyborg. Kl. 6.30: Afgang Dannebrogsgade. Kl. 6.45: Afgang Amtsgården Ørbækvej. Vi kører til Spodsbjerg, tager færgen til Lolland. Ombord får vi kaffe/rundstykker. På Fejø

ER DU UTRYG PÅ DIT ARBEJDE?

- VI ER SPECIALISTER I UDADRETTET ADFÆRD OG VI KAN SKABE TRYGHED HER OG NU!

Supervision, kurser og tryghedsskabende vikarer

SIKKERHED · TRYGHED · OMSORG · PÆDAGOGIK

www.s-t-o-p.nu

Landsdækkende service:
Tlf. 7199 3775 · post@s-t-o-p.nu

For **AKUT** assistance
Tlf. 7060 5929
- hele døgnet, hele ugen

Tag en uddannelse til Steiner-pædagog

Bliv en glad, kreativ og kompetent pædagog, der skaber små mirakler i børns hverdag gennem:

- + Bevægelse og leg
- + Musik og kreativitet
- + Nye tanker om mennesket og pædagogikken

Optagelse sker ved en personlig samtale – ingen eksamenskrav

3-årig fuldtidsuddannelse med SU og gode jobmuligheder

Introduktionsaften tirsdag den 30. juni kl. 19

Rudolf Steiner Børnehaveseminariet, Johannevej 20, 2920 Charlottenlund

www.steinerseminar.dk – steinerseminar@mail.tele.dk – 39632137

KONTAKT FOA

FOA, forbundshuset
Staunings Plads 1-3
1790 København V

Telefon: 46 97 26 26
Åbningstid:
Mandag-torsdag:
8.30-16.00
Fredag: 8.30-15.00

FOA-afdelinger

Afd. 1: 46 97 11 00
foa.dk/foa1
Bornholm: 46 97 33 13
foa.dk/bornholm
Esbjerg: 76 10 93 50
foa.dk/esbjerg
Frederikshavn: 46 97 11 70
foa.dk/frederikshavn
Frederikssund: 46 97 12 00
foa.dk/frederikssund

Guldborgsund: 46 97 17 50
foa.dk/guldborgsund
Herning: 46 97 12 60
foa.dk/herning
Holstebro: 46 97 14 14
foa.dk/holstebro
Horsens: 46 97 14 55
foa.dk/horsens
Kolding: 46 97 15 76
foa.dk/kolding
KLS: 46 97 15 00
foa.dk/cls

Køge: 46 97 16 00
foa.dk/koege
Lillebælt: 46 97 36 10
foa.dk/lillebaelt
LFS: 35 44 45 46
foa.dk/lfs
Lolland: 46 97 30 00
foa.dk/lolland
Mariagerfjord: 98 51 21 11
foa.dk/mariagerfjord
Nordjylland: 46 97 29 00
foa.dk/nordjylland

Nordsjælland: 46 97 33 90
foa.dk/nordsjaelland
Odense: 46 97 18 00
foa.dk/odense
Randers: 46 97 19 00
foa.dk/randens
Roskilde: 46 97 19 90
foa.dk/roskilde
Silkeborg-Skanderborg:
46 97 20 20
foa.dk/silkeborg-skanderborg
Skive: 46 97 20 80
foa.dk/skive

mødes vi med en lokal guide. Middag på Fejøl Kro. Ud på eftermiddagen går turen hjemad. Forventet hjemkomst Odense kl. 19.15. Turen er betalt.

SYDFYN

Afdelingen. 27. aug. kl. 17.30-19.30: Tur med M/S Helge. Tilmelding og betaling sker via bogholderiet. 28. okt. kl. 17.30-20: Sektorårs-møde Pædagogisk Sek-tor, 4. nov. kl. 17-21: Sektorårsmøde Teknik- og Servicesektoren og 25. nov. kl. 17-22: Sektor-årsmøde Sundhed- og Servicesektoren – alle

i FOA Sydfyns lokaler. 16. sep. kl. 19: Gene-ralforsamling. Dags-orden offentliggøres på foa.dk/sydfyn.

SYDSJÆLLAND

Afdeling: 25. nov. kl. 19: Generalforsamling i FOA Sydsjælland, Bataljons-vej 3, Næstved. Dags-orden bliver lagt på afdelingens hjemmeside og bringes også i afde-lingens nyhedsbrev InFOAktuelt. Indkomne forslag skal jf. afdelin-gens love være afde-lingen i hænde senest 3 uger før. **Sektorerne:** 11. novem-ber kl. 19: Årsmøder:

Social og sundhed, Tek-nik, Kost og Service og Pædagogisk Sektor i FOA Sydsjælland, Bataljons-vej 3, Næstved. Dags-orden bliver lagt på afdelingens hjemmeside og bringes også i afde-lingens nyhedsbrev InFOAktuelt. Indkomne forslag skal jf. afdelin-gens love, være afde-lingen i hænde senest 3 uger før.

VARDE

Efterløn- og Senior-klubben. 28. aug. kl. 8.30: Udflygt m. afgang fra Varde Rutebilstation kl. 8.30. Tilmelding se-nest 14. aug. 6. okt. kl. 14: Banko i FOAs Lokaler i Varde. Tilmelding senest 2. okt. til aktivitetsudval-get: Sonja på 75 26 99 30, Ida på 26 48 20 04, Bir-the på 41 58 40 57, An-nemarie på 71 75 85 85.

VESTSJÆLLAND

Tilmelding med NemID. foa.dk/vestsjælland **Fagforeningen.** 30. april kl. 13-16 i Hø24. aug. kl. 8-15.30: NADA-kursus i Holbæk. Kom-petence- og diplom-givende kursus med instruktør fra NADA Danmark. Kursusforløb: 24.-26. aug. og opfølg-ning 9. nov. Deltager-gebyr: 1.650 kr. 30. nov. kl. 17: Afdelingsrepræ-sentantskabsmøde, Kurvej 4, Dianalund. Tlf./åbningstider 46 97 38 60 – man.-tirs. kl. 9-15, ons. lukket, tors. kl. 9-17 og fre. kl. 9-13. Hjemmeside foa.dk/vestsjælland. Mail vestsjaelland@foa.dk. Faglig akut tlf. 46 97 21 63 kl. 16-22 på hverdage. A-kassens callcenter 46 97 10 10 kl. 16-20 på hverdage.

Tjek din løn

Får du den løn, du har krav på? Det kan godt betale sig at tjekke sin lønseddel. Nogle gange er der fejl i den, der betyder, at du ikke får den løn, du har krav på. FOA kan tjekke din løn og finde ud af, om du har penge til gode. Tjek din løn på: foa.dk/loentjek

FOA

A-kassen. 1. okt. kl. 17-20: Efterlønsmøde i Om-råde Nordvestsjælland, Banegårdspladsen 3, Kalundborg. 12. nov. kl. 17-21: Efterlønsmøde i Om-råde Midtsjælland, Japanvej 2, Slagelse. Gratis og tag gerne en ledsager med. **Efterløn- og senior-klubben Holbæk.** 8.-10. sept.: Tur til Skagen. Medlem 2.550 kr. og ledsager 2.599 kr. Tilmelding og program på foa.dk/vestsjælland. **Efterløn- og senior-klubben Slagelse.** 26. august: Tur til Esbjerg. Medlem 450 kr. – led-sager 550 kr. Mandage kl. 14: Bowling i Super-Bowl, Bredegade 50, Slagelse. Tilmelding ikke

nødvendig, mød blot op. **Efterløn- og senior-klubben Ringsted.** 3. sept. kl. 14-16: I My-rens Tegn v. Esben Lang-kniv. Tilmelding ikke nødvendig, mød blot op. **Efterløn- og senior-klubben Nordvest-sjælland.** 8.-10. sept.: Tur til Skagen. Medlem 2.550 kr. og ledsager 2.599 kr. Tilmelding og program på foa.dk/vestsjælland. Alle ar-rangementer i 2020 for efterløn- og seniorklub berne kan ses på foa.dk/vestsjælland. **Ringsted Kongrescen-ter:** Nye oplevelser med 10 % rabat til alle fore-stillinger, køb billetter via linket i nyhedsbre-vene udsendt via mail.

MEDLEMSPULSEN

Vindere i marts 2020

Hovedpræmie

Susanne Nørgaard, FOA Esbjerg

Gavekort til Coop

Inger Andersen Hansen, FOA Vejle
Henrik Gammelgaard, FOA Viborg
Mette Malene Grandjean, FOA Århus
Inge Bang, FOA Randers
Hanne Rosenkrantz Dahl, FOA Odense

Vindere i april 2020

Hovedpræmie

Annett Strandenes Nielsen,
FOA Holstebro

Gavekort til Coop

Hanne Brædder, FOA Guldborgsund
Birte Bonnichsen, FOA Sønderjylland
Jette Sand Christiansen, FOA Varde
Randi Knudsen, FOA Herning
Marianne Galver, FOA Vestsjælland

Hovedpræmie: Et weekendophold for 2 på et Comwell-hotel i Danmark. Des-uden har vi hver måned 5 Coop-gavekort til en værdi a 300 kr. Nye deltagere er velkomne på foa.dk/medlemspuls

Social- og Sundheds-afdelingen:

46 97 22 22

foa.dk/sos

Sydfyn: 46 97 27 27

foa.dk/sydfyn

Sydsjælland: 46 97 28 00

foa.dk/sydsjaelland

Sønderborg: 46 97 34 00

foa.dk/soenderborg

Sønderjylland: 46 97 35 00

foa.dk/soenderjylland

Varde: 75 21 01 00

foa.dk/varde

Vejle: 75 82 52 88

foa.dk/vejle

Vendsyssel:

46 97 10 30/46 97 13 46

foa.dk/vendsyssel

Vestsjælland: 46 97 38 60

foa.dk/vestsjælland

Viborg: 46 97 30 30

foa.dk/viborg

Århus: 89 36 66 66

foa.dk/aarhus

PMF-afdelinger

PMF afd. 1: 46 97 31 01

foa.dk/pmf1

PMF afd. 4: 43 71 66 90

foa.dk/pmf4

FOA/PMF Kbh. Syd:

46 97 28 50

foa.dk/foa-pmf-kbh-syd

PMF Fyn: 46 97 13 13

foa.dk/pmf-fyn

PenSam

Jørgen Knudsens Vej 2

Postboks 282

3520 Farum

Telefon: 44 39 39 39

pensam@pensam.dk

pensam.dk

Redaktionen sluttet

2. juni

Indlæg til 'Det sker' sendes til Henriette Monrad, hmon@foa.dk

Frist til nummer 4

19. august

Frist til nummer 5

19. oktober

Annoncer

Dansk Mediaforsyning

Telefon:

70 22 40 88

dmfnet.dk

Annoncefrist

Nummer 3: 5. august

Nummer 4: 21. sep-tember

Annoncer og indstik, som er udsendt sammen med Fagbladet FOA, er ikke udtryk for FOAs anbefalinger.

Nummer 3 udkommer

Uge 36 2020

Synspunkter fremsat i Fagbladet FOA er ikke nødvendigvis sammenfaldende med FOAs synspunkter.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

PRESSE NÆVNET

Medlem af Danske Medier

DANSKE MEDIERS OPLAGSKONTROL

Tilsluttet Specialmedier-nes Oplagskontrol

Oplag:

181.225/10. årgang

Tryk: Color Print A/S

ISSN: 1901-0222

Udgiver:

FOA

Stauings Plads 1-3

1790 København V

Telefon: 46 97 26 26

foa.dk

e-mail: foa@foa.dk

KAREN HAR 25 TIMER I DØGNET

Karen Schøn Andersen er dagplejer i Skive Kommune. Hun er en af de helt store drivkræfter, siger en kollega.

AF ANDREAS HEMME | FOTO: TOR BIRK TRADS

Hvorfor fortjener Karen et kram?

Hun er problemknuseren i vores gruppe. Hun ved altid, når noget er under optræk. Jeg havde et barn, der var ked af at være i dagpleje. Så inviterede Karen mig over til hende, så hun kunne tage sig af mine store børn. På den måde fik jeg tid til at koncentrere mig 100 procent om det ene barn og få det til at føle sig trygt.

Generelt er Karen opmærksom og omsorgsfuld over for alle. Og så har hun altid en aktivitet, vi kan være sammen om. Hun skriver lige rundt til gruppen og byder på mad om formiddagen, og så har hun oveni lavet en forhindringsbane til børnene. Eller hvis solen skinner, inviterer hun til strandtur, hvor hun har bagt boller fra morgenstunden af. Jeg tror, hun har 25 timer i døgnet.

Karen er 73 år gammel, og jeg er lige ved at hyle, når jeg tænker på, at hun på et tidspunkt skal på pension. ★

Karen Schøn Andersen blev nomineret af sin kollega, dagplejer Charlotte Østergaard.

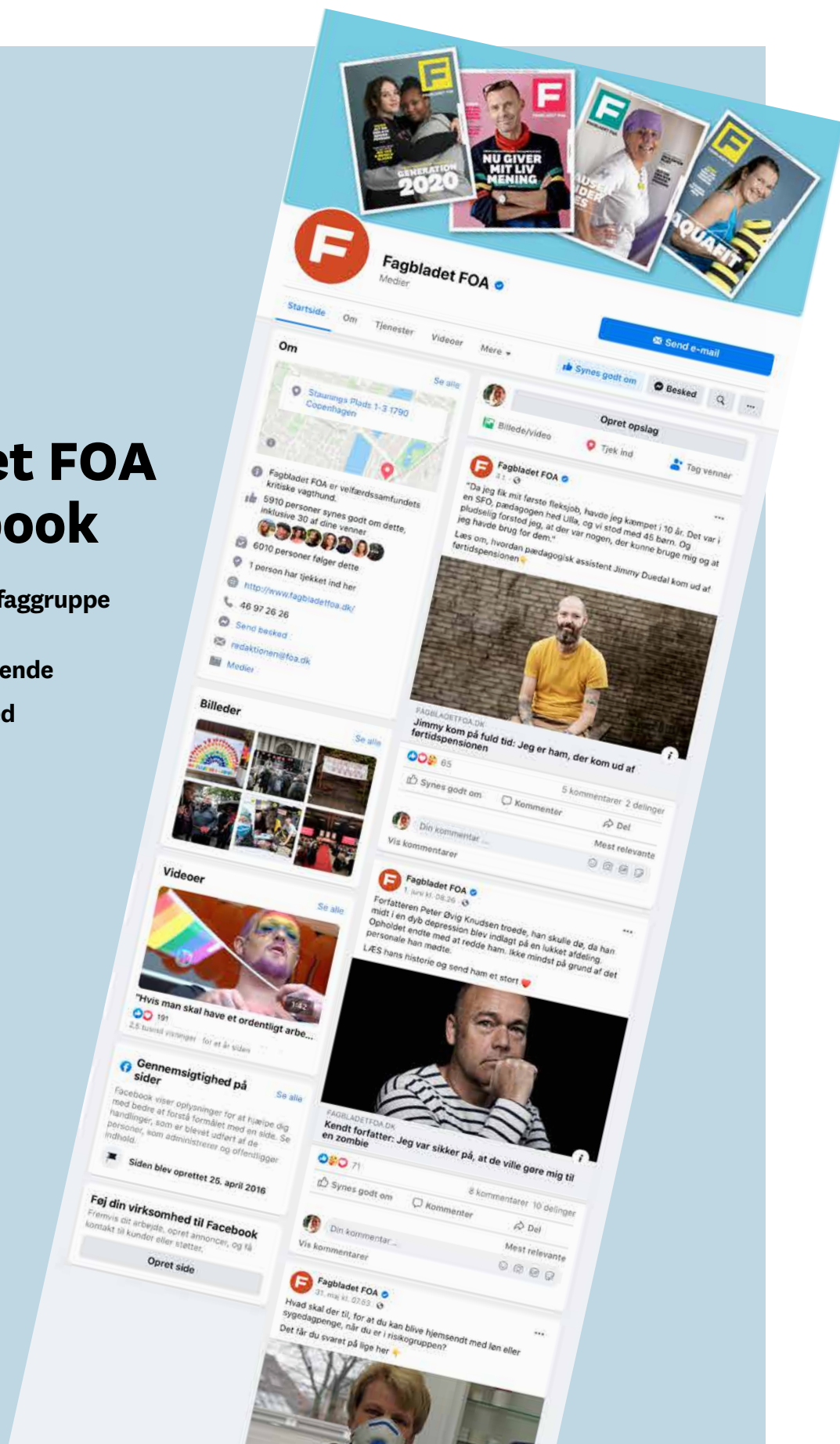
Har du en kollega, du gerne vil nominere, så skriv til redaktionen@foa.dk. Der er et gavekort på 250 kr. til Coop til kollegahygge, hvis vi bruger dit tip.

Følg Fagbladet FOA på Facebook

- Få nyheder om din faggruppe fra Fagbladet FOA
- Giv din mening til kende
- Tip redaktionen med forslag til historier

POPULÆRE MODELLER TIL ARBEJDE OG FRITID

Spar mange penge på vores i forvejen lave priser
- uden at gå på kompromis med kvalitet og komfort!

praxis
...gør din dag behagelig

**SPAR
50%**

Se flere VILDE
tilbud på
praxiswear.dk

Model 25180 - Monaco
Sandaler til damer og herrer
med velcrolukning.
Indersål af ruskind.
Farve: Sort
Størrelse: 36 - 46
Normalpris 449,-

Model 25400 - Riva
Damesandal med bagrem
og velcrolukning.
Indersål af ruskind.
Farve/Størrelse:
Sort: 36 - 42
Hvid: 37 - 40
Denim: 36 - 42
Normalpris 449,-

Model 25290 - Parma
Damesandal med bagrem
og velcrolukning.
Indersål af ruskind.
Farve/Størrelse:
Hvid: 37 - 40
Sort: 36 - 42
Normalpris 449,-

Model 25360 Garda
Damesandal med velcrolukning.
Skind med indersål af ruskind
Farve: Hvid
Størrelse: 37 - 42
Normalpris 449,-

SKECHERS

**Model 910070 - Skechers
Womens Flex Appeal 2.0**
Letvægts damesneaker. Overdel i blødt sokke-
lignende, sporty strikket stof.
Farve: Sort - Hvid - Navy
Normalpris 799,-
NU 639,20

SKECHERS

**Model 910220 - Skechers
Womens On The Go 600**
Letvægts damesanda med super
komfortl. Overdel i Mesh tekstil
Farve: Sort - Lysgrå - Lilla
Normalpris 649,-
NU 519,20

BIRKENSTOCK

Model 940040 - Arizona Soft
Damesandal i skind med to remme over vristen.
Støddæmpende mellemsål.
Farve: Sort - Navy - Hvid
Normalpris 999,-
NU 799,20

BIRKENSTOCK

Model 940060 - Arizona
Damesandal i skind med to
remme over vristen.
Farve: Sort
Normalpris 699,-
NU 559,20

**20-50%
RABAT**

på Skechers, Birkenstock
og Merrell
Se MANGE flere modeller/
farver på
praxiswear.dk

Tilbudet gælder til 10.07.2020 eller så længe lager haves. Fuld retur- og bytteret inden 30 dage.

Bestil på www.praxiswear.dk - eller 97 12 82 82

Praxis
Hammershusvej 16 i
7400 Herning